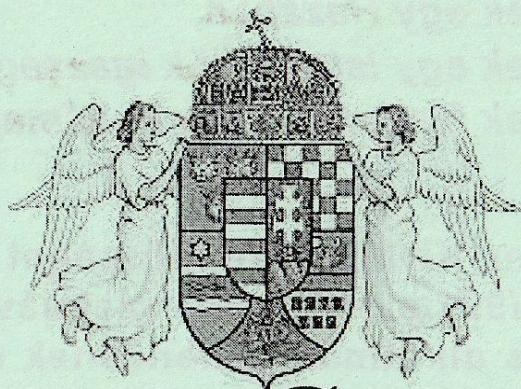

XV. évfolyam 2. szám

2019. július

MAGYAR CSENDŐR

Híven, Becsülettel, Vitézül!
A Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület
Kiadványa

***Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország Feltámadásában!
Ámen!***

**A Magyar Királyi Csendőrséget az Alkotmány-
bíróság 44/991 számú határozataival rehabilitálta.
Törvény és alkotmány ellenesnek nyilvánította az
Ideiglenes Nemzeti Kormány csendőrség fel-
oszlátására vonatkozó 1690/ 1945.M.E. rendeletét
(Magyar Közlöny 1991.VIII.28)**

PUBLICATION OF EVIDENCE INTERNATIONAL INVE-
STIGATION 1935 - NEMZETKÖZI RENDVÉDELMI
NYILVÁNTARTÁS - 93. OLDALÁN 1935. ÉVBEN A MAGYAR
KIRÁLYI CSENDŐRSÉGET A KANADAI CSENDŐRSÉGGEL
EGYÜTT A VILÁG LEGHATÁSOSABBAN MŰKÖDŐ
BŰNÜLDÖZŐ SZERVÉNEK MINŐSÍTETTE.

HU ISSN 1786-9250

Kiadja: A Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület
2030 Érd, Teréz u. 30.

Felelős szerkesztő: vitéz Ságvári Pál elnök
Postacím: 2700 Cegléd, Muskotály u. 11.
E-mail: sagvari.alez@gmail.com

Tel/fax: 06/53-312-587
Mobil: 06/30-583-80-11

*A kiadványban közöltek nem feltétlenül egyeznek a szerkesztők
véleményével. Kéziratokat és fotókat a szerzők kérésére
visszaküldjük. E-mailben küldött írásokat World 6 vagy újabb
verzióban, képeket, rajzokat JPG formátumban kérünk. Gépíró
kapacitással nem rendelkezünk, korosabb olvasóinktól fogadunk el
csak gépelt kéziratokat.*

A Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület honlapja: www.magyarcsendorok.hu

Csapatzászlónkról

Egyesületünk a veszített háború után emigrációba kényszerült volt m. kir. csendőr bajtársainktól halálukig a világ minden tájáról nagyon sok segítséget kapott. Azon túlmenően, hogy tömegesen csatlakoztak hozzánk, kinyilvánított akarataik szerint a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesületet a m. kir. Csendőrség magyarországi örökösének tekintették. Munkánkhoz is számos eredeti csendőrségi dokumentációt átadtak.

Ezek között említem a Szervezeti és Szolgálati Utasítás-t a M. Kir. Csendőrség számára (Szut,1941.), a Bűnügyi Nyomozástan I-II. Kötetét, a Csendőrségi Lapok- at és egyéb forrásértékű munkákat, csendőrségi okmányokat, kéziratokat, visszaemlékezéseket.

Kiemelkedően nagy megtiszteltetés volt számunkra amikor a Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség (MKCsBK) akkor még igen aktív ausztráliai (Sidney-i) csoportja 2006-ban egyesületünknek adományozta az eredeti csendőr csapatzászlóját. (Mint minden katonaviselt ember tudja, a csapatzászló a katonai dicsőség és a helytállás szimbóluma volt és maradt hazánkban is. A csapatzászló elvesztése, ellenség kezébe kerülése esetén a katonai alakulatot felosztatják.)

Visszatérve a nevezetes komáromi csapatzászló hősi történetére: a csendőr közösség akkori vezetője Dr. Tamás Gyula szolgálaton kívüli m. kir. csendőr százados úr erről 2004-ben a net-en és levelében tájékoztatott. Ezekből a történeti hűség kapcsán idézek:

„A zászló a komáromi m. kir. Csendőr Osztályparancsnokság tulajdona volt és utoljára 1945. február 14-én a csendőrnapi ünnepségek során volt a Csendőrosztály épületére kitűzve (a szovjetek a várost már lőtték és a zászlót is találat érte...). Amint a Vörös Hadsereg Magyarországot 1945. április elején elfoglalta, ezt megelőzően a még működő csendőr alakulatok az év márciusában Németországba települtek, a komáromi osztályparancsnokság is.

A háború Európában, hivatalosan 1945. május 8-án véget ért és a kommunisták bosszúja miatt a m. kir. Csendőrség 1945-ben, 64 éves közbiztonsági szolgálata után megszűnt létezni. Tagjaink egy része a várható szovjet hadifogság és a hazai kegyetlen üldöztetés helyett az emigrációt választotta. Az utolsó komáromi csendőr osztályparancsnok is Antalffy Pál m. kir. csendőr őrnagy 1949 évben Ausztráliába vándorolt és magával hozta a fentebb említett zászlót.

A zászló megőrzésére a Sydneyi Csendőr Bajtársi Közösség akkori csoportvezetőjét Mátéffy István szolgálaton kívüli csendőr ezredest kérte fel, mert úgy látta, hogy a Sydney-i Közösség számarányánál és aktivitásánál fogva a legmegfelelőbb és méltóbb a zászló megőrzésére. A zászlót a Sydney-i Csendőr Bajtársi Közösség 1960. május 25-én Antalffy Páltól átvette és azt 1961. március 4-én Észak-Sydneyben megtartott szép ünnepség keretében felavatta.

Ez a zászló azóta is a csendőr Bajtársi Közösség birtokában van és minden alkalommal, úgy a Csendőrnapi megemlékezéseink, mint az emigrációs nemzeti ünnepek alkalmával, valamint bajtársaink végtisztessége során (több mint száz csendőr) koporsójukra terítve méltóan képviselik azt az eszmét, amelyet annak idején a komáromi osztályparancsnokság épületére tűzve fenn hirdetett.”

Két évvel később. 2006. június 16-i keltezéssel a m. kir. Csendőr Bajtársi Közösség Sydney-i csoport levélben értesített. (rövidítve)

„vitéz Ságvári Pál Alezredes Úr!

Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület Elnöke

Kedves Bajtársam!

Néhai Dr. Tamás Gyula szkv. m. kir. csendőrszázados MKCsBK sydney-i ügyvezetője a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület 2003 évben történt megalakulása után csatlakozott hozzátok. vitéz Jani István csendőrszázados, vitéz Kiss Gábor csendőrfőhadnagy és több más emigrációban élő csendőrtisztekkel együtt a MCSBE-et tekintette a m. kir. Csendőrség magyarországi örökösének. Ezért halála esetére úgy határozott, hogy a volt komáromi csendőrosztály Sydneyben őrzött lobogóját csapatzászlóként a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesületre hagyományozza.

Mint a MKCsBK Sydney.-i csoportvezetője eleget téve Dr. Tamás Gyula csendőrszázados úr kinyilvánított akaratának, a zászló és 9 db. zászlószalagot átadom az elnök úrnak további megőrzésre és csapatzászlóként történő használatra.

Bajtársi és baráti szeretettel: vitéz nemes Tassányi József csoportvezető.”

vitéz Tassányi József bajtárs 2006. augusztus hónapban Budapesten személyesen adta át részünkre a csapatzászlót a zászló szalagokkal a Stefánia palotában és maga is kérte felvételét a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesületbe. Sajnos 2010 évben az utolsó Sydney-i csendőr bajtársunk, Kálmán Vadon Sándor szakaszvezető is elhalálozott (2005. augusztus 9-től volt az egyesületünk tagja).

A komáromi csendőrzászlót nagy tisztelettel, szeretettel befogadtuk és a 2007. évi csendőrnapon mutattuk be első alkalommal. Csapatzászlóként 2010. február 14-ig használtuk rendezvényeinken. Mivel jelentős csendőrség történeti értéket képvisel és igen megviselt állapotba került, megállapítottuk, hogy felújítása nem lehetséges, gondos megőrzést kíván. Ezért elnökségünk határozata szerint új csapatzászlót rendszeresítettünk. A komáromi csendőrzászlót egyesületünk mindenkori elnökének felügyeletére, megőrzésére bíztuk.

A komáromi csendőrzászló történelmi értékét az is bizonyítja, hogy Dr. Rektor Béla a Magyar Királyi Csendőrség oknyomozó története című 1980 évben a csendőrség megalapításának 100.-ik évfordulója tiszteletére Clevelandban kiadott tudományos értékű könyvének 338-389.-ik oldalán felsorolt 12 csendőr csapatzászló között a komáromi csendőrosztály zászlója is szerepel.

Új csapatzászlónk az Egyesület elnökének felkérésére, 2006. augusztus 20-ra készült el. vitéz Matolcsi András tb. csendőr őrsparancsnok (csendőr leszármazott) és feleségének, Marikának gondos munkájával. Csapatzászlónk a feliratok kivételével a Magyar Honvédség részére előírt

csapatzászló mintára készült, kiváló minőségben. Hófehér selyem alapanyagból, háromszínű „farkas fogazással” közepén a koronás nagy magyar címerrel. Rajta arany színű hímzéssel kettős felirattal: Magyar Királyi Csendőrség, alatta félkörben Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület. Híven. Becsülettel. Vitézül!

Első alkalommal a 2006. augusztus 20.-i Szent István Napi szentmisén és azt követő Szent Jobb Körmeneten szerepelt, illetve minden évben a nagy nyilvánosság előtt csendőr díszalegységünkkel nagy sikerrel.

Csapatzászlónk felavatása és felszentelése, ünnepélyes formák között, 2010. február 14-i központi csendőrnapon történt, a Böszörményi úti egykori csendőrlaktanya színház termében. A zászlóanya tisztséget felkérésemre vitéz Serényi Istvánné, nemzetes asszony (néhai vitéz Serényi István tb. csendőr bajtársunk neje), a zászló szentelését Jákob János táborigazgató ezredes úr, a Magyar Honvédség vezető protestáns táborigazgatója vállalta, aki évek óta a Magyar Honvédség protestáns táborigazgatója, dandártábornok, a magyar királyi csendőrség és egyesületünk őszinte tisztelője. Mind kettőjükhöz több évtizedes barátság fűz. Jákob János püspök úr, a felkérésemre ajánlotta egyesületünk vezető táborigazgatói szolgálatára Szemeti Ferenc lelkész ezredes bajtársunkat. Az Ő édesapja is csendőr volt. 1945. február 13-án a budai várban, a Kapisztrán téren esett szovjet hadifogságba.

Csapatzászlónk felszentelését követően, az elmúlt közel másfél évtized alatt, a csendőrnapi és a Szent István Napi ünnepségeken túl, számos állami, önkormányzati, egyházi, honvédségi, rendőrségi, valamint kegyeleti rendezvényeken, továbbá Ausztriában és Bajorországban is sikeresen szerepelt a m. kir. Csendőrség csapatzászlóinak utódaként. Megtiszteltetés azok számára, kik díszőrként vagy zászlóvivőként vigyázhatják, az ünnepségeken együtt lehetnek csapatzászlónkkal. A kívülállók közül is egy-egy ünnepségen sokan kérték, hogy lefotózhassák, videóra vegyék és tiszteletük jeléül megérinthessék. Számos alkalommal megtörtént, hogy Csendőrnapi, vagy a budapesti Hazatérés Templomában letérdeltek előtte és megcsókolták a csapatzászlónk szegélyét a csendőr leszármazottak és a m. kir. csendőrség őszinte tisztelői!

Kedves Bajtársaim! Jelen írásommal a teljesség igénye nélkül, a dicsőséges volt komáromi csendőr zászlónak és általunk is nagy tiszteletben tartott, felszentelt csapatzászlónk hiteles történetét igyekeztem bemutatni tisztelt bajtársaimnak, fiatalabb és idősebb olvasónknak, valamint az utókor számára!

Híven, becsülettel, vitézül!

vitéz Ságvári Pál ny. alezredes tb. csendőr

Emlékezzünk Csendőr hőseinkre, hősi halált haltak a hazáért!

Bazsika Pál valkói őrsbeli csendőr, mint a szolyvai őrs felderítő járőrének parancsnoka, nagy orosz túlerővel vívott harcban 1914. december 19-én Zsályka és Almásmező között többszörös sebesülés után sérüléseibe belehalt.

Borsik Pál járásőrmester az élesdi őrsparancsnok és Steinbach Géza fogarasi őrsbeli alőrmester a románokkal Sósmező körül vívott harcban 1916. október 18-án elesetek.

Dajka Lajos kassahámori őrsbeli csendőrt, megszökött orosz hadifoglyok, 1915. augusztus 21-én Felsőtőkés határában megölték.

A románokkal az Ojtozi-szoros és Sósmező körül vívott harcokban 1916. október második felében elesetek: **Szűcs György** brassói szárnybeli őrmester, **Borcza Gyula** brassói kerületbeli **Parcsami János** galántai őrsbeli, **Vitéz Károly** répcekárolyi őrsbeli őrmesterek: **Pál János** törcsvári őrsbeli és **Trippa György** aradi szárnybeli csendőrök, **Papp József** sepsiszentgyörgyi szárnybeli alőrmester pedig román hadifogságba esett, ahol meghalt.

Pécsi Lajos tiszaluci őrsbeli csendőrt 1915. október 26-án két büntetett Tiszalucon orvul megölte.

Péter András ny. csendőr őrsvezető, volt felsőlapugyi őrsparancsnok, mint a csendőrséghez beosztott népfelkelő és **Simon Benjámín** dévai szárnybeli csendőr a románokkal 1916. december 26-án vívott ütközetben Csehírleanka mellett elesetek.

Lajos Lajos mehadai őrsbeli alőrmester a románok elleni harcban szerzett sebesülésében 1916. október 28-án Temesvárott meghalt.

Az 1916. augusztus 27-én este történt román betörés alkalmával, aznap és másnap 1916. augusztus 28-án elesetek: **Szabó Mihály** őrmester, őrsparancsnok, esztenasori őrs; **Akáczy Lajos** címz. őrmester terkucsai őrs; **Kiss János** lajtakátai őrs és **Sági Sándor** répcékárolyi őrsbeli csendőr őrmesterek; magyarbodzavami őrsről **Ötvös István** és **Baróthy György** csendőrök. Továbbá **Bányász Ferenc**, **Benke Mózes**, **Füles József**, **Kovács Péter** csendőrök a tolvajoskúti őrsről.

Ugyanakkor román hadifogságba estek és mind meghaltak!! (címzetes őrmesterek): **Gyarmati István**, **Hermann István**, **Imecs József**, **László Lajos**, **Kovács János**, **Varga Károly**, **Majzlinger László**, **Bálint Lőrinc**, **Bedő Dániel**, **Bocsárdi György**, **Bekő Mózes**, **Bálint**, **Búzás Antal**, **Forgács Mihály**, **Földvári Tivadar**, **Lovász Mihály**, **Hunyadi József**, **Nagy Sándor**, **Puss András**, **Simon József**, **Ravasz István**.

Keszercze Vendel miksavári őrsbeli próbacsendőrt Horvátországból beözönlött fosztogatók 1918. november 13-án megölték.

Susik Géza galgóci őrsbeli alőrmester, mint przemysli hadifogoly, három szökési kísérletében szerzett sérüléseiben a penzai fogolytáborban 1917-ben meghalt.

Áldott legyen emléük!

Forrás: Csendőrségi Lapok 1942-43. év

Elhallgatott történelem

fejezetek a Királyi Csendőrség történetéből

Természetesen, mikoron Ausztria-Magyarország érdekei azt megkívánták, idegen földön is helyt kellett állnia csendőreinknek. Ez történt az 1877-78-as orosz-török háborút követően is, amikor - minekutána a béke túlzott orosz térnyeréshez vezetett a Balkánon - Andrássy Gyula gróf javaslatára, aki ekkor az Osztrák-Magyar Monarchia közös külügyminisztere volt, összeült a berlini kongresszus, hogy az újonnan kialakult helyzetet tisztázza. Az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy Andrássy gróf, az egykori „szép akasztott”, szíve mélyéből gyűlölte az oroszokat az 1849-es beavatkozásukért. A kongresszus végül rendezte a balkáni népek helyzetét, függetlenséget adott Szerbiának,

Montenegrónak és Romániának, de egyben gátat vetett az oroszok balkáni terjeszkedésének is. Ezen rendezés során került az Osztrák-Magyar Monarchia fennhatósága alá Bosznia-Hercegovina is. Ezen területre, mivel egészen pontosan a magyar Szent Korona fennhatósága alá került, kiterjedt a csendőrség hatásköre, a békesség kedvéért azonban közös, császári és királyi zsandárság állítottatott fel, Tomici János ezredes vezetésével. 1908-ban már 51 tiszt és 2310 legénységi állományú zsandár teljesített itt szolgálatot. Ugyanezen évben sor került 1000 magyar csendőrnek az al-dunai szerb határszakaszra történő átvezénylésére is, mivel ott bizonyos körök élénk magyarelleses tevékenységbe kezdtek. Hat hónapon át, többnyire hóban és fagyban szolgáltak itt, és csaptak össze a szerbekkel csendőreink. Helytállásukért és bátorságukért többeket kitüntettek. De ott voltak csendőreink az 1912. november 28-án függetlenné vált Albániában is. Ezt a kicsiny államot eleinte csak a Monarchia és az Olasz Királyság ismerte el, majd végül 1913-ban Londonban mondták ki egy konferencián mások is, hogy elismerik Albánia függetlenségét. Az állam élére kormányzóként - tulajdonképpen régensként, az albánok szemében pedig I. Vilmos albán királyként - Wilhelm zu Wied német herceg került. Montenegró és Szerbia azonban nem akarta ezt tudomásul venni, a határvillongások folyamatosá váltak, így az európai hatalmak egy nemzetközi rendőrségi csoport felállítására kényszerültek Szkutari központtal. Ezt az egyes államok köz- biztonsági testületeinek tagjaiból állították össze, így kerültek bele magyar csendőrök is, mégpedig egy 150 fős kontingens. 1913 nyarát írták, és nemcsak a közbiztonság fenntartása, de a támadó montenegrói és szerb bandák távoltartása is csendőreink feladatai közé tartozott. Egy korabeli újságcikk így írt minderről: Szkutariba levisznek

150 magyar csendőrt a szegedi kerületből. A kakastoll lemegy Szkutariba, és kékes ragyogása ott rémítgeti majd a turbulens montenegróiakat Európa nevében. Soha okosabbat Európa nem tehetett. Nem hiszem, hogy másutt a világon okosabb, intelligensebb és komolyabb embereket tudna mozgósítani Jusztícia. Egész külön és érdekes kaszt. Marcona tes-tûek és nagyszerû pszichológusok. Egy közülük felér akár száz de- tektíwel! Szûkszavú, csöndes, komoly emberek. Az Alföld tudná megmondani, ahol a délibábos égbe belébilleg a kakastolluk és a tanyák országában a rendet tartják. S a hegyek világa tudná megmondani Brassó körül, ahol fantasztikus harcokat vívnak oláh banditákkal, s ezer halálveszedelem között viszik az igazságot. Lent Szkutariban a nemzetközi különítménynek a virágai lesznek. Majd ők rendet tartanak abban a furcsa kis táncteremben. A Monarchia egész bátran külpolitikai sikernek veheti azt, hogy kitolt előőrsei magyar csendőrök! Nikita (Montenegró királya) packázhatott ugyan Európával, de próbáljon csak meg packázni a magyar csendőrrel!

Csendőreink

Amikor pedig az Antant hatalmasságai önzőségükkel lángba borították az egész világot, a magyar csendőrt, ugyanúgy, mint a Monarchia minden becsületes polgárát, a Haza hívó szava a frontra szólította, mert kezdetét vette a „Nagy Háború”...

Természetesen a csendőrségnek, mint testületnek elsődlegesen a tábori rendészeti feladatok ellátását kellett biztosítania az 1914-1918 közötti vérzivataros esztendőkből. Mindezen túl azonban csendőreink a harctéren, az első vonalban is bizonyították rátermettséget, mert sokan közülük, mint önkéntesek kérték a frontra küldésüket, hogy verekedhessenek az ellenséggel. Ott voltak Szerbiában, sőt

a szerbek 1915 őszén bekövetkezett legyőzetését követően, az ottani, rendkívül rossz közbiztonsági viszonyokat orvosolandó, további magyar csendőröket vezényeltek a térségbe. Feladatuk adódott éppen elég, hiszen jussanak csak eszünkbe a komitácsik civil ruhát viselő fegyveres bandái és az általuk elkövetett kegyetlenkedések. A szerb földre küldött csendőrök, egészen a háború legvégéig teljesítették ottani szolgálatukat, aminek következtében bizony kiürültek az itthoni csendőrörsök... A hadba vonult vagy elvezényelt csendőreink helyét - hiszen az épkezsláb férfiak mind a frontokon voltak - idős, sok esetben legalábbis a közbiztonsági feladatok ellátására - kiképzetlen népfelkelőkkel töltötték be, akik a legjobb akarat mellett sem tudtak a korábbi elvárásoknak megfelelni. Ennek ellenére sok esetben igen kiválóan viselték magukat ők is.

Ha nem is a hadtörténeti írások aranykönyvébe illik, de mindenképpen érdekes, és a lelkesedésre jó példa az az eset, amikor a hadtápnál szolgáló katonáink - akik ugye általában nem tartoznak az első vonalbeli hősök közé - még a háború kezdetén csendőrök vezetésével betörték Szerbia földjére. Nyilvánvalóan a dicsőséget keresték az óasszonyréti hadtáp-század tagjai, mikor arra tettek javaslatot, hogy a Mrakonya patak túloldalán lévő szerb tábori őrösöt rohanják meg és fegyverzik le. A század parancsnoka azonban együttműködésre hívta fel az ottani csendőrőrs tagjait is, akik közül 3 csendőr, valamint két idősebb népfelkelő, önkéntesként jelentkezett is a vállalkozáshoz. Hozzájuk csatlakozott 12 fő a hadtápszázadból, 5 aknász egy másik alakulatból, illetve két civil, avagy inkább „tengerész”, mégpedig a Duna Gőzhajó Társaság két kormányosa. Mindannyian önként, virtusból keltek útra. Bizonyítani akartak. Az alakulat nemzetiségi összetétele is igen vegyes volt. A csendőrök és a népfelkelők magyarok, a hadtáp- katonák közül 6 magyar, 5 román és 1 szerb származású, az aknászok közül 2 magyar és 3 osztrák-német volt. A különítmény parancsnokául a rangidős csendőrt választották meg. Miután lopva megközelítették a szerbek állásait - illetve inkább kunyhóit - az egyik hadtápkatona már nem bírván magával, anyanyelvén, románul elkiáltotta magát: Adjatok meg magatokat szerb disznók! Hogy értettek e románul a szerbek, azt nem jegyezte fel a krónika, de a kiáltást követően másodperceken belül eldördültek a fegyverek... Hét szerb katonát a mieink agyonlőttek a tûzharcban, további kettőt pedig elfogtak. Közülük az egyiket, aki korábban horgászni

(!) ment el és csak a lövések zajára indult vissza az állásaik felé, békés sétája közben, vállán puska helyett pecabottal ejtették fogságba. Megjegyzendő, hogy a szerbek parancsnoka sem volt jelen, ő már jóval korábban lement a faluba, amint azt elfogott katonái elmondták, inni...

Ott voltak a csendőreink az orosz fronton is, Galíciában és a Kárpátok bércein. Az oroszok betörésekor nagyon sok csendőrtiszt kérte azonnali átvételét a harcoló alakulatokhoz. Ezen tisztek legnagyobb része aztán végig is verekedte a háborút. Amikor az összecsapások már az Orosz Birodalom területére tevődtek át, akkor az itteni közbiztonsági feladatok is nagyszámú csendőr bevetését igényelték. A harcok áradata az orosz fronton is egymás után termelte ki a csendőr hősokeket. Nyilván sokukat ismerhette meg a nagy nyilvánosság a lapok, illetve a rendeleti közlönyök hasábjából. Így például Bodnár József csendőr őrmestert, aki 1914. szeptember 28-án az oroszok kárpáti betörésekor kapta azt a parancsot, hogy biztosítsa az Alsóverecke és Rákócziszállás közötti völgyben húzódó országutat és ott tartóztassa fel az előrenyomuló oroszokat, legalábbis addig, amíg a közelben lévő katonai raktárakat ki nem ürítik. Ehhez segítségül 15 csendőrt és ennél alig valamivel több népfelkelőt kapott segítségül. Ez a kicsiny csoport végül négy órán keresztül tartotta fel a többszörös túlerőben lévő ellenséget. Megjegyzendő, hogy harcukban ukrainistának nevezett szabadcsapatosok is támogatták a mieinket. Az utóvéd utóvédjeként két csendőr és ezen említett ukrainisták maradtak hátra, akiknek végül a bekerítettségükből csak a Latorca medrében sikerült kitörniük. Ugyancsak rendkívüli bátorságot tanúsítottak a pereházi csendőrőrs tagjai is az oroszok betörésekor. Három csendőr és két népfelkelő puskatűzzel fogadta a faluba bevonuló első orosz

járőrcsapatot, amelynek minden tagja elesett. A felderítők nyomában érkező nagyobb ellenséges csapatot is olyan intenzív tüzeléssel kötötték le, hogy azok meg sem kísérelték a behatolást a faluba. Itt is meg kell említeni az egyik helybéli rutén lakos, Orenyák Mihály tettét, aki az egyik elesett orosz fegyverét ragadta magához és így csatlakozott harcoló csendőreinkhez. Szintén az orosz harctérhez köthető a Magyar Királyi Csendőrség tagjainak adományozott első arany vitézségi érem is. Ennek indoklása így szólt: Adományoztatik a hadsereg főparancsnokság által az ellenség előtt tanúsított kiválóan vitéz magatartása elismeréséül az arany vitézségi érem az ellenség előtt elesett Mátyás János, 30. honvéd gyalogezredhez beosztott csendőrnek. Mátyás János a mozgósítás elrendelésekor tábori csendőrként rendeltetett ki a 128. gyalogdandár parancsnokságához. Ő maga azonban elégedetlen volt helyzetével, hiszen úgy akarta szolgálni a Hazát, hogy harcolhasson érte. Így saját maga kérvényezte, hogy helyezték át egy, az első vonalban küzdő alakulat kötelékébe. Kérését elfogadták, így került a 30. gyalogezred 14. századához. Saját felettesei ezt írták róla: „Mint szakaszparancsnok minden tekintetben kiváló példaadása, szorgalma és ügybuzgalma által az altisztek közül kimagaslóan megfelelt. Lelkesedésével nemcsak szakaszánál, hanem az egész század kötelékében magasra emelte a harci kedvet és a katonai szellemet.” Egy magaslatért küzdöttek a mieink az ellenséggel, mikoron Mátyás János szakasza élén állva megsebesült egy karlövéstől. Noha az orosz golyó a csontját is eltörte, Mátyás nem hagyta el a katonáit, hanem tovább verekedett. Roham közben érte a második golyó, amelyik a lábán sebesítette

meg súlyosan. De még ekkor sem hagyta el az arcvonalat és nem is engedte magát hátraszállítani. Valamivel később az oroszok egy újabb lövése érte, amely a hasfalába csapódott. Csak ekkor, miután az eszméletét elvesztette és a fegyvere kihullott a kezéből vitték hátra.

Egy órával később halt bele sérüléseibe... Ezredének parancsnoka ezt írta róla: Hősök hőiséhez méltó magatartása, hősi halála ma már közszájon forog, és emlékét ezredünk örökre megőrzi! Mátyás János a csendőrök jelmondatának, miszerint „Híven, Becsülettel, Vitézül a Hazáért Mindhalálig!” teljes egészében megfelelt.

Természetesen ott találtuk csendőreinket az olasz fronton is, amikor az áruló Itália ellen kellett megvédeni a Monarchiát. Derekasán harcoltak mind a magyar, mind pediglen az osztrák csendőrök, ez utóbbiak is messzemenően megérdemlik, hogy helytállásuk egy példáját felidézzük. A háború legelején, az olasz határon lévő egyik 35 fős csendőrőrsöt is sokszoros túlerőben lévő táján támadás érte. Az itt szolgálatot teljesítők azonban nem hagyták el állomáshelyüket, sőt, oly mértékű ellenállást tanúsítottak, hogy a rohamozó ellenség meg is futamodott fegyvereik tüzétől. 58 olasz katona pedig inkább megadta magát, mintsem hogy a hátát is veszélynek tegye ki... De néztek is ám a fogságba esettek, amikor kiderült, hogy foglyul ejtőik összesen még negyvenen sincsenek...

Nem az arcvonalbeli küzdelem volt azonban a csendőrök számára a háború követelte elsődleges feladat, hanem a tábori rendészeti tevékenység. A mozgósításkor, mind a Magyar Királyi Honvédség, mind pediglen a közös hadseregbeli alakulatok mellé hivatalból rendeltek ki tábori csendőröket, akik együtt indultak a frontra a hadra kelt seregbéli bajtársaikkal. A közös alakulatok tábori csendőrsége

vegyesen az osztrák zsandárság, a magyar királyi csendőrség, valamint a horvát csendőrség soraiból állítottatott fel. Ezt már az 1899-ben három nyelven kiadott Szervi határozványok és szolgálati utasítás a cs. és kir. hadsereg tábori csendőrsége számára című szolgálati könyv is előírta. Ennek megfelelően a mi részünkről 9 tisztet, 204 lovas- és 135 gyalogcsendőrt adott át a csendőrség a közös hadseregnek. Ezen érintettek korábban már elvégeztek egy külön tábori reéndészeti tanfolyamot és mindannyian több nyelven is beszéltek. Katonaidejüket a lovasságnál vagy a lovastüzérségnél szolgálták le, így a szükséges lovaglótudással is rendelkeztek. Azoknak a létszámát, akiket a Magyar Királyi Honvédség alakulataihoz vezényeltek, a magyar királyi kormány honvédelmi minisztere külön szabályozta, így ez ennek megfelelően időnként változott. Idővel természetesen problémát okozott a mozgósított és hadba vonult, ekképpen a mindennapi szolgálatból kieső, képzett csendőr legénység hiánya, amit eleinte úgy kívántak az illetékesek pótolni, hogy minden magyar feltöltésű gyalogezredből 10, és minden magyar feltöltésű lovas alakulattól (ezred szinten) 6 önkéntes kérhette átirányítását a frontra kivonult csendőreink helyére. Később ezt már nem így próbálták orvosolni, hiszen minden hadra fogható katonánkra az első vonalakban lett szükség, így a hiányok pótlásaként idősebb népfelkelők, és tartalékos, póttartalékos alakulatok tagjai kerültek át a testülethez a közbiztonsági feladatokat ellátandó. Ez ugyan baj volt, és minőségi visszaesést eredményezett a csendőrségi munkában, de hát a háború törvényei magasabb rendűnek bizonyultak...

A frontokon lévő hadsereg parancsnokságokhoz egy-egy csendőr törzstisztet (örnagyt, alezredest vagy ezredest), két-két tisztet (hadnagyot, főhadnagyot vagy századost), illetve 46 lovas és 49 gyalogcsendőrt osztottak be. A hadtestekhez 1 tiszt 8 lovas és 12 gyalogcsendőr, a hadosztályokhoz pedig 3 lovas és 4 gyalogcsendőr tartozott, kivéve a lovashadosztályokat, ahol ez a 4-4 volt. A Magyar Királyi Csendőrség zsebkönyve az alábbiakban foglalta össze a tábori csendőrök feladatát és jogait: Hadjárat esetén a tábori csendőrtisztek és a legénység a katonai rendészet és biztonság fenntartására rendelt közegek. Ezen minőségükben a katonai örök jogaival bírnak, és senkinek sem szabad őket szolgálatuk teljesítése közben zavarni, vagy azt megakadályozni, sőt mindenki a törvény nevében, a hozzá intézett felhívásnak feltétlenül engedelmeskedni tartozik. A csapatparancsnokok, a csapatnál lévő tisztek pedig, kötelezve vannak, hogy a tábori csendőrtisztek és a tábori csendőrök felszólítására azokat segélyben részesítsék. és nekik szükség esetén a további karhatalmi segédletet is megadják. A klasszikus tábori rendészeti feladatokon túlmenően csendőreinknek segédkezniük kellett a menetek, elszállásolások és táborozások teendőiben, el kellett látniuk futár- és kiemelt őrszolgálatot is, valamint segítséget kellett nyújtaniuk a hírszerzésben. Ugyanígy jelentős szerepük volt a hadifoglyok őrzésében és felügyeletében is. Azokat a hadifoglyokat, akik önként jelentkeztek munkavégzésre és így táboraikból ki lettek helyezve kerültek részben iparvállalatokhoz, részben pedig mezőgazdasági munkára, szintén a csendőrség felügyelte. A portyázások során kellett ellenőrizni ezen foglyok elhelyezését és ellátását, valamint felügyeletüket is. Csendőreinknek minden esetleges szabálytalanságot azonnal ki kellett vizsgálniuk és az

illetékesek felé jelenteniük. Kiemelten fontos volt, hogy a munkára kiadott hadifoglyok ne végezhesenek kémtevékenységet, ne lázíthassanak, illetve ne követhessenek el bűncselekményt. De arra is figyelemmel kellett lenniük, hogy el ne kóboroljanak... Ha a fogoly mégis megszökött, akkor természetesen országos körözést adtak ki ellene.

1916-ban azt is rendelet szabályozta, hogy a foglyok nyilvános helyen ne fogyaszthassanak szeszesítalt - ebben a kérdésben egyébként a cári Oroszország engedékenyebb volt, mint mi-, és egyéb összejöveteleken se vendégeskedjenek, hiszen mégiscsak „ellenségeink”.

Természetesen a háború alatt is maradt éppen elég a közbiztonsági feladatokból is. Ezek ellátása a már többször említett létszámhiány, illetve a kevésbé válogatott legénység miatt nagy nehézséget jelentett. Mindezek mellett komoly és újszerű problémát okoztak a háborús menekültekkel kapcsolatos esetek is, mégpedig leginkább az oroszok elől menekülő galíciai lakosok. Ezek a magyar nyelvet sem ismerték, így velük az érintkezés is szinte lehetetlen volt. Továbbá sorozatosan születtek a háború által kikényszerített újabb és újabb törvények és törvényerejű rendeletek, melyek következtében még inkább megnőtt a feladatok száma. Ezek ellátásának szükségessége pedig tovább rontotta a közbiztonsági szolgálat klasszikus feladatellátásának a minőségét. Hiába nőtt az ellátott szolgálati órák száma akár a korábbi háromszorosára is, a közbiztonsági helyzet romlott, így kénytelen volt az állam önkénesekből álló ügynevezett

Polgári Őrsereget felállítani. Ide a frontszolgálatra már alkalmatlan, idős, bár tagadhatatlanul lelkes honfitársaink kerültek, akiket igen-igen régi típusú fegyverekkel láttak el. Még arra is volt példa, hogy ezen őrsereg tagjai a saját fegyverüket, leginkább vadászpuskájukat „mozgósították”...

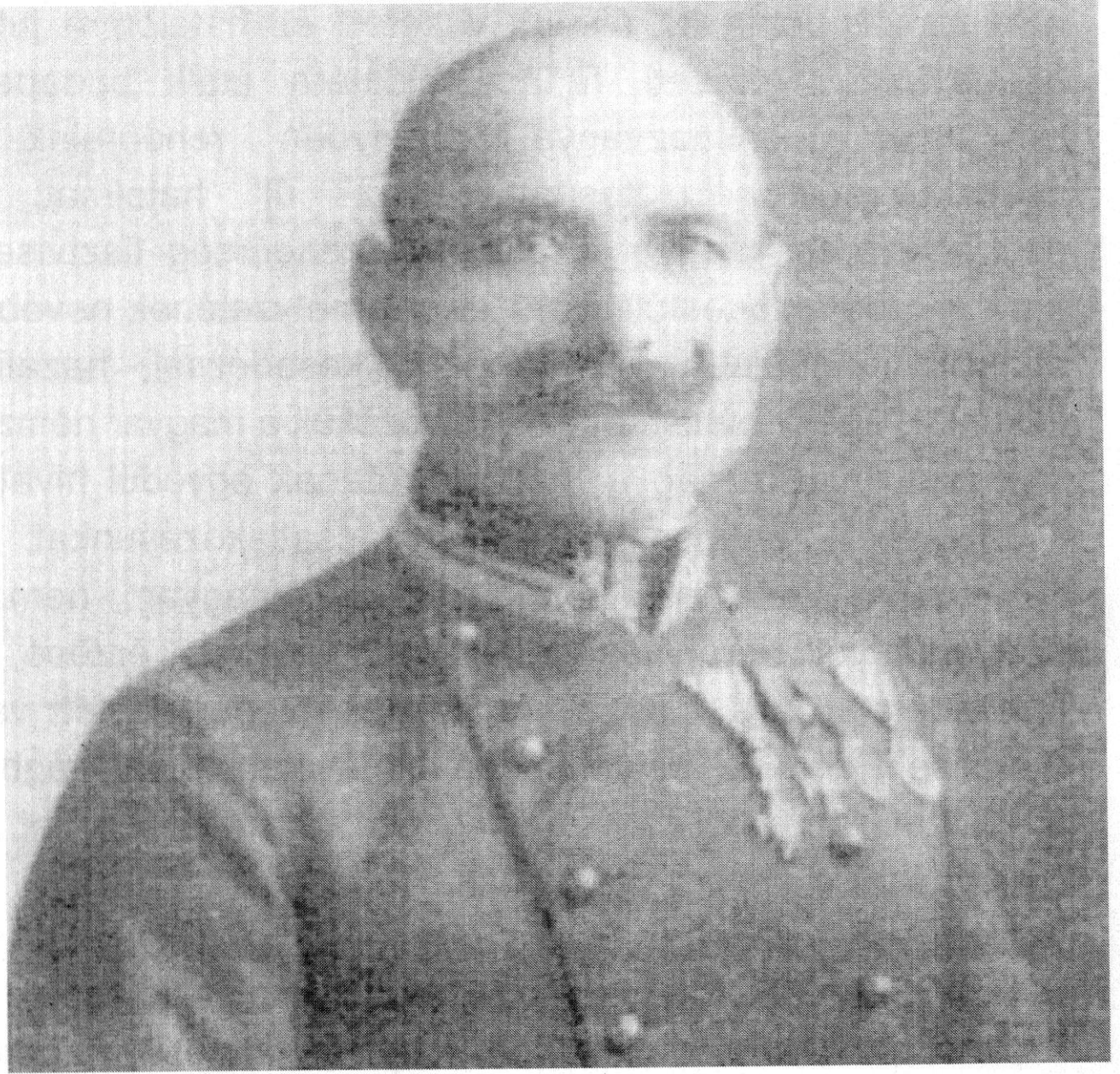
Pedig éppen ezekben az időkben még nagyobb szükség lett volna rendre! A háború ugyanis kitermelte a háttországban azt a társadalmi réteget, melyet a korabeli Csendőrségi Lapok írói a „háború élődijeinek” neveztek. Voltak közöttük csalók, üzérek, szélhámosok és léleknélküli kufárok is szép számmal, akik hol nagyban, hol kicsiben végezték országromboló tevékenységüket. Az igazán „nagyok” ellen a csendőrség tehetetlen volt. Védte őket kapcsolati rendszerük, a világmegváltónak hirdetett liberalizmus és az egyenjogúság hamis mítosza. Ok voltak a „hadimilliárdosok”, akik, mint a frontszolgálat alól természetesen felmentettek, degeszre keresték magukat silány minőségben legyártott áruiknak a hadsereg számára történő értékesítésével. Ok gyártották le a papírtalpú bakancsokat katonáinknak, tudván, hogy a baka úgysem fog panasszal élni. Persze az állammal, mint bőrtalpat fizettették meg a költségeket... így, még az arcvonalban küzdők és sok esetben családtagjaik is nélkülöztek, ők luxusautókkal száguldoztak és nap, mint nap megtöltötték a pesti mulatók termeit. De a „kicsik” is tevékenykedtek. Olyan rémhíreket terjesztő csalók például, akik elhíresztelték, hogy csak a nemesfém pénz értéke a biztos, majd aztán ennek éppen az ellenkezőjét hirdették, mondván azt mind be fogja vonni az állam, így levert áron vették először ezüstért a bankókat, majd jóval olcsóbban kegyeskedtek visszavásárolni később az ezüstöt. Ők jól informáltak, bennük meg lehetett bízni... Sokan voltak, akik

bedőltek nekik... Még aljasabbak voltak, akik a háborús jótékonykodással éltek vissza. Voltak olyanok, akik sehol nem létező fajtájú hadisegély blankettákat gyártottak le, és „jósziúen” még segítettek is kitölteni az igénylést a hadba-vonultak családtagjainak. Igaz ez utóbbiért némi pénzt számoltak fel, de hát a „munka az munka” ugyebár... Aztán, mikor a „rendkíüli hadisegélyért” ment az érintett csak nézhetett az előljáróságon, ahol még csak nem is ismerték a beadott formanyomtatványt! Mások az Augusztá Alap nevében kilincseltek, hamisított igazolványaikkal. Mivel a hazának valóban szüksége volt az áldozathozatalra, sokan adták át értékeiket, sajnos sokszor ezeknek a csalóknak is, akik természetesen eltűntek a beszedett értéktárgyakkal. Megint mások, a „Vöröskereszt nevében végeztek kutatást” a harctéren lévők után... némi pénzért természetesen. Mondani sem kell, hogy a kért összeg átadását követően sohasem látta a megbízó a „Vöröskereszt munkatársát”... Megjelentek az „éppen a harctér felé utazók is”, akik szívesen vittek csomagot vagy pénzt a kint küzdő hozzátartozónak. Nem kellett ehhez más, csak vásárolni egy uniformist és máris kész volt az „üzlet”.

Voltak nagyobb ívű szélhámosok is, egyikőjük például német uniformisban megsarcolt néhány belgiumi községet. Végül is a német hadsereg „számlájára” írták ezt is... De akadtak Galíciában ugyanilyen álkozákok, álhonvédek is... Aztán lettek még álsebesültek és áltisztek meg jósnők és látóasszonyok, akik mindenről mindent tudtak természetesen. Pénzért pedig el is mondták „tudományukat”. Veszélyesebbek voltak azok, akik az élelmiszereket vásárolták fel nagy tételben, hogy aztán uzsorakamattal adjanak túl készleteiken. A korabeli lapok egyike így írt minderről: Önkéntelenül is eszébe jut az embernek az a bibliai ostor, amellyel

Jeruzsálem templomából kiverettek a kufárok. A hazafiság templomából kell ma mindnyájunknak ez az ostor, mert a kufárok ma is ugyanazok, és most is lelkiismeretlenül üzérkednek és a háborúból csupán a gyors meggazdagodásuk tőkéjét kívánják kikovácsolni.

A fentebb már említett önkéntes harctéri szolgálatra történő jelentkezések, az elvezénylések, illetve az ezen hiányok orvoslására eszközölt pótlások és számtalan egyéb rendelkezés következtében nagyon nehéz pontos, de nem egyszerû még közelítő létszámot sem megadni a csendőrséget illetően az első világháború utolsó éveiből, legalábbis a legénységi és a tiszthelyettesi állomány kapcsán. A tisztikar esetében már más a helyzet, lévén neveiket a hadsereg sematizmusai pontosan tartalmazzák. Ezekből tudjuk, hogy 1917 végén 261 tiszt teljesített szolgálatot a csendőrség kötelékében, valamint további 26 fő tartozott még ide számvevői minősítésben. A kieső tisztek pótlására egyébiránt a Ludovika Akadémia frissen végzett hadnagyait, valamint a tartalékos tiszti iskolát befejezett, úgynevezett egyéves önkénteseket vezényelték át a testülethez. De ez utóbbiak egy esztendeig, mint rang nélküli próbacsendőrök kellett, hogy szolgáljanak, így bekerülésük a tiszthiány gyors megoldásában nem igazán jelentett segítséget. Majd érkezett 1918 keserû ősze, amelynél gyászosabb még nem köszöntött sohasem hazánkra. Ez az ősz, ugyanis csak azt hozta el a nemzetnek, hogy hiábavalóvá váljanak az addigi áldozatok, és sárba hulljanak az egykor oly sok dicsőséget szerzett hadilobogóink. A korábbi bûnözőkből, fizetett antant

ügynökökből és hazaárulókból, valamint hadimilliárdosokból, hirtelen magas beosztású politikai vezetők, „békepárti, lelkes demokraták”, majd miniszterek és miniszterelnökök lettek... A majd ezeréves királyságból pedig köztársaság. „Koronás fő helyett, egy „károlyi mihály” került az ország élére...

Fosztogatások és a csőcselék uralma kezdődött meg Magyarországon. Ezek a lelketlen gonosztevők persze igyekeztek mindenkit megtéveszteni. Szólamaikban eleinte nem beszélt senki közülük hazaflatlanságról, vagy az uralkodóval történő szembefordulásról, pláne az államforma megváltoztatásáról, köztársaságról. Hogy micsoda hazugságáradatot hirdettek Károlyi Mihály és cinkostársai,

arra remek példa az általuk vezetett és hatalomra jutott úgynevezett Nemzeti Tanács oldalára átállt budapesti rendőrség fogalmazványa, amelyben rendőreink a csatlakozásukról biztosították az új hatalmat: A székesfővárosi magyar királyi államrendőrség tisztviselői karának, detektívtestületének és személyzetének nevében alulírott megbízottak egyhangú lelkesedéssel, hazafias lelkünk(!) egész melegségével üdvözöljük a magyar nemzeti tanácsot, mint a magyar nép akaratának egyedül hivatott képviselőjét, egyben bejelentjük csatlakozásunkat. E határozatra késztet bennünket a magyar nemzet hagyományos királyhűsége(!), demokratikus érzése, a honvédelem(!) és a haza(!) sorsának mindennekfelett való átérzése. Pedig nem sok minden állt távolabb a valóságban a Nemzeti Tanácstól és vezetőitől, mint a hazafias lelkület, az uralkodó iránti hűség, vagy a haza védelme.

Nem kellett azonban sokáig várni arra, hogy kiderüljön az igazság. Megkezdődtek az utcai molesztálások, a sapkarózsák, a rendfokozatok, majd a harctéren szerzett kitüntetések letépése is. Megmutatta igazi arcát a Károlyi vezette baloldali kormány... Tisza István grófot, aki tehetsége, felkészültsége és tudása alapján még képes lett volna arra, hogy valóban változtasson az események menetén, inkább meggyilkolták, nehogy bármit is tehessen. De ugyanezen a napon, 1918. október 31-én, Budapesten még további 18 hazafit gyilkoltak meg Károlyi pribékjei, akik fegyverraktárakat, és mellesleg jónéhány magánházat, illetve lakást is kifosztottak. A hatalom új birtokosai, egyébiránt az 5.220. M.E. számú körrendeletükben - ami a hadsereg újra felállításáról intézkedik - a katonaság céljának a forradalommal kivívott szabadságjogok biztosítását és a felszabadult(!) javak őrzését jelölték meg. Azt, hogy micsoda söpredék tartozott a Nemzeti

Tanácsához, és annak fegyveres erőihez, jól példázza a tiszadobi Andrassy kastély esete. A kastélyt, tulajdonosai már jóval korábban megnyitották a nagyközönség számára is, hogy mindenki megtekinthesse a bent lévő műkincseket, műtárgyakat és különféle gyűjteményeket. Óriási értékek voltak itt felhalmozva. 1918 őszén azonban a helybéliek riasztották a csendőröket, mert mint mondták: Polgár felől fegyveres forradalmárok érkeztek 10-12 kocsival. Betörték a nagykastély ajtaját és a teljes bútorzatot összetörték. A kiküldött csendőrök szeméi elé, amikor megérkeztek a kastélyhoz, iszonyatos pusztítás képei tárultak. A pincében a kiömlött borba félig belefulladt károlyi-katonák feküdtek, míg józanabb társaik azzal voltak elfoglalva, hogy autókra és szekerekre pakolják a rablott holmikat... Nyilván ez volt a „javak felszabadítása és őrzése”. Még a Holt-Tisza vizéből is szedtek ki később a csendőrök eldobált értékeket. Leadott jelentésük szerint több más festmény mellett így mentettek meg egy Rembrandt-képet is, amelyeket a tolvajok kivágtak a keretekből, mert aranyozásuk miatt csak azokat gondolták igazán értékesnek... Károlyi „vitézei” még a kertben lévő pávákat is „kivégezték”...

Minekutána a csendőrök számára mindenkoron tiltva volt a politizálás és a politikai állásfoglalás, így a csendőrség semleges álláspontot képviselt az új hatalommal szemben is. Volt ugyan néhány, túlbuzgó budapesti irodai szolgálatos altiszt, aki papíron jelezte csatlakozását a Nemzeti Tanácshoz, de ez az említettek egyéni kezdeményezésének számított. Ennek ellenére megkérdezhetjük, hogy miért nem vette fel a harcot a csendőrség 1918 októberében a hazaáruló erőkkel? Nos, elsősorban azért, mert a testület tagjainak a legnagyobb része egyszerűen nem volt itthon, hiszen katonáink nem a frontokon vesztették el a világháborút, lévén

egyetlen egy ellenséges katona sem állt ekkor még hazánk földjén! A meglévő, karhatalmi célra bevethető csendőrszázadok és -zászlóaljak pediglen szétszórva helyezkedtek el az ország területén, Budapesten vagy annak környékén egy sem állomásozott! Másrészt, mint fentebb már említettem, a csendőrség politikamentes testületnek számított, s a beidegződések megmaradtak ezekben a tragikus napokban is. Sajnos az is igaz, hogy voltak olyanok is, akik állásukat féltve, nem mertek szembeszállni a hatalommal. Ugyanakkor több helyen is robbantak ki összecsapások az új rend képviselői és a csendőrök között, ezeket azonban Károlyiéknak sikerült semlegesíteniük. A hazaáruló új kormányzat különböző címek adományozásával próbálta magának megnyerni a csendőrség tagjait, olyanképpen, hogy az altiszteket tisztviselőkké minősítették át, azaz ellenőr, felügyelő és főfelügyelő megszólítás járt nekik. A várt hatás azonban elmaradt, mert csendőreink nem szenvedtek rangkórságban... Ennek következtében meg is szaporodtak mind a Károlyi-kormány tisztviselői, mind pediglen a híveik által irányított sajtó munkatársai részéről a csendőrséggel szembeni kirohanások. Végül ugyan megszerveztek egy csendőrtiszti tanfolyamot 1918 ősze és 1919 márciusa között, de többségében új tanerők irányításával, aminek következtében az ezt elvégzetteket később újbóli vizsgák letételére kötelezték, amennyiben meg kívántak maradni hivatásuknál.

Azt, hogy miként reagált az idegen megszállással kapcsolatban Károlyi Mihály és kormánya - már a belgrádi fegyverszüneti konvenció előtt is, amikor végül mindent odaadtak ellenségeinknek -, azt jól jelzi a határ menti hivatalos szerveknek adott válaszuk, akik távirati úton, többször fordultak a budapesti hadügyminisztériumhoz, hogy

a román katonaság betörése esetén, amennyiben az a csendőrség vagy egyéb rendvédelmi szervek lefegyverzését követelné, milyen magatartást tanúsítsanak. Károlyiék válasza így hangzott: Román hadműveleti csoportokkal szemben semmilyen ellenállást nem szabad kifejteni. Minden sérelmezhető eljárást azonban jelenteni kell, amelyet a magyar kormány a Budapesten tartózkodó antant összekötő tisztnek továbbítani fog. Na, így kell a hazát árulni...

Hazaárulásban ugyan már nem, de a gyilkolásban még felül tudták múlni Károlyiék, az 1919 márciusában hatalomra került bolsevisták. Nem szeretik manapság kihangsúlyozni, de bizony az úgynevezett tanácskommün vezető pártja a Magyarországi - „becsületükre” legyen mondva, legalább nem nevezték magukat magyarnak - Szocialista Párt volt, amely a Kommunisták Magyarországi Pártjának, illetve a Szociáldemokrata Pártnak az egyesüléséből jött létre. Mert bizony összenő az, ami összetartozik... Döntse el hát a kedves olvasó, hogy mennyire is kommunista a szociáldemokrata... Egyébként annyira „önállóak” voltak, hogy a két párt egyesüléséről szóló dokumentumban még a saját névválasztásukról sem született döntés, azt is a Kommunista Internacionáléra bízták... Kimondták, hogy a proletariátus nevében veszik át az ország feletti hatalmat és diktatúrát fognak gyakorolni, természetyszerűleg és véglegesen elejtve - így fogalmaztak - a nemzetgyűlési választásokat, mint sürgősségi intézkedést. „Osztyághadseregük” a burzsoázia kezéből volt hivatott kivenni a fegyvert, a legteljesebb és legbensőbb fegyveres és szellemi szövetségben a szovjet kormánnyal. Míg tehát Károlyiék a hadsereget a „szabadságjogok és a javak védelmére” használták, ők a „burzsoázia” ellen. Mit számított, hogy közben idegen csapatok szállták meg hazánkat...

Megszületett a Forradalmi Kormányzótanács, mint a hatalom gyakorlásának legfőbb szerve, élén a kommunista Kun Bélával. Az ország ügyeiről 45 népbiztos lett hivatott dönteni, akikről Kosáry Domokos így írt, egy, az USA-ban kiadott angol nyelvű művében: A 45 népbiztosból 32 volt zsidó, akik között a legvérszomjasabb volt Szamuely. Más magas rangú pozíciókban a zsidók szintén nagy számban voltak képviselve, ami erős antiszemitizmust idézett elő. Első lépésük az volt, hogy azonnali hatállyal elrendelték az egész országra kiterjedően a statáriumot...

/folytatjuk/

Forrás: Magyar Fórum, 2012. április

A zsámboki Magyar Kir. Csendőrőrs története

1. rész

Néhány gondolatban, a Magyar Királyi Csendőrségről. A Magyar Királyi Csendőrség feladata Magyarország vidéki területein a közbiztonság fenntartása, a törvények betartásának és a közrend biztosítása volt. 1881-ben a parlament megszavazta a Magyar Királyi Csendőrség felállítását. A testületre az 1881. évi II. és III. törvény vonatkozott. Az uralkodó I. Ferenc József a törvényt 1881.febr. 14-én szentesítette. A csendőrség szolgálati tekintetben a belügyminisztérium fegyelmi, és személyzeti szempontból pedig a honvédség alárendeltségébe tartozott. Munkájukat béke időben is és a háborúban is jelszavukhoz méltóan, „Híven, becsülettel, vitézül!” végezték. A csendőrség kis őrsökre oszolva látta el vidéken a feladatát.

**A néhai zsámboki csendőrőrs épülete,
ma Öregek otthona néven ismert**

Zsámbokon Beniczky Adám közbenjárására 1906-ban jön létre a csendőrőrs a mai öregek otthona néven ismert ma is álló épületben. Erről egy a Csendőrségi lapok 1907. január 20./3. száma ad közlést.:

„A Pest-Pilis-Solt-Kiskun megye gödöllői járásában Zsámbokon öt fővel felállított állandó különítmény szolgálati működést 1906. december 28-án megkezdte.”

A zsámboki csendőrőrs 1908-tól 1945-ig, a gödöllői, illetve az aszódi szárnyparancsnokság alá tartozott.

Egy-egy őrs 5-15 csendőrből állott egy tiszthelyettes őrsparancsnok vezetése alatt. Zsámbokon ez a létszám az alig fél évszázad alatt 5 és 8 fő között változott, ami a legénységi állományt illeti. A korabeli dokumentumok, továbbá a Magyar Országos Tudósító, a Magyar Királyi Csendőrség Zsebkönyve, a M. Kir. Belügyminiszter neve alatt kiadott Csendőrség elhelyezkedési Kimutatása, a Csendőrségi Lapok, levéltári adatok és visszaemlékezések alapján számos adat maradt fenn a csendőrség zsámboki vonatkozásában. Lajstromba szedhető nevekkal és beosztásokkal, akik Zsámbokon töltötték szolgálati idejüket. A Zsámbokkal szomszédos településekről is jártak át, szolgáltak a helyi csendőrőrsön. Valkóról Zséli József csendőr tizedes (szül.: 1919), Vácszentlászlóról Fazekas István és Dány községből Kovács János, Vér János, akik a visszaemlékezések szerint gyalog jártak be meghatározott időn belül a zsámboki őrs és a dányi határban álló Kocsárdi féle csárdaházig levő szakaszt, ahol meg is pihentek rendszeresen. Továbbá Bolla István, Laki József járőr csendőrök, Szekeres István őrmester (1911) és Pajor István csendőr őrmester neve említhető meg.

Laki József csendőr, aki nem dányi születésű volt, de házassági kérelmének jóváhagyása után egy dányi születésű asszonnyal lépett házasságra, ezt megelőzően Budapesten teljesített csendőri szolgálatot a visszaemlékezések szerint.

A csendőrség állománya jellemzően a szegény sorsú, sok gyermekes paraszti családból kerültek ki, akik tulajdonképpen ismerték a magyar vidék minden jellemző formáját. Olyan környezetből érkeztek amelyben ismerték a paraszti élet minden vele járó körülményeit, életvitelét és a különböző állattartási formákat. Anyagi biztonságuk rendezett volt és az őrsök területéhez tartoztak olyan kert gazdaságok, ahol működött a közgazdálkodás, ahol saját maguk termelték meg azokat a javakat, melyek a napi élelmezést biztosították. A konyhanövények mellett disznót és szárnyas jószágokat is tartottak. Így volt ez a zsámboki őrs udvarában is. Amennyiben ha megengedhették maguknak, akkor őrsfőzőnőt alkalmazhattak rend és előírás szerint 50 év felett. Zsámbokon az őrsfőzőnőt a visszaemlékezések szerint "Urbán Piros néninek hívták" aki ellátta foglalkozás körében végzett feladatát. Az udvaron egykor a kúria irányában az úttal párhuzamosan álló kis épületben lakott. Zsámbokon a csendőrőrs udvara fent a magyar címert ábrázoló virágos kertből, attól lejjebb konyha veteményesből állt. A Zsámbokon szolgáló csendőr minden napra beadta azt az összeget, melyből az egész napos ellátása biztosított volt. Gyakorlatilag a csendőr a fizetését (240 Pengő) nem volt mire költenie, mert az állam a ruházatot, a felszerelést, a fűtést és a villanyáramot biztosította. A visszaemlékezések szerint a csendőr, csak egyenruhában járhatott a faluban szolgálati időn kívül is.

**Csendőrök a Zsámbokkal szomszédos turai vasútállomáson
1943.**

Bajnóczi András visszaemlékezése szerint az utolsó években Zsámbokon őrsparancsnokként szolgálatot teljesítő, a Szabolcs vármegyei balkányi születésű Jenei Pál (1903-1986) csendőr törzsőrmester, őrsparancsnok, egy közepes természetű jó modorú úriember volt, aki egyenruhájában

szolgálati időn kívül sétálta a falut, beszélgetett a zsámbokiakkal utcán, vagy az ivóba betérve. Néhai Jenei Pál lánya (Jenei Gabriella) elbeszélése alapján édesapja 1942-ben már Zsámbokon kellett, hogy szolgálatot teljesítsen, ellentétben a Magyar Királyi Csendőrség zsebkönyve 1943. 51. évfolyamában közöltekkel. Ugyanis Zsámbokon született második leánya is, Jenei Ilona 1942-ben. Jenei Pál őrsparancsnok utolsóként hagyta el Zsámbokot, mint csendőr előjáró. Az országban 1944-45 között kialakuló katonai hadműveletek mindinkább nyugati irányba történő visszahadmozdulásával a család az állam határt átlépve Ausztriába menekült. 1945 után, a háború véget értével a visszafelé jövő vonatról Győrben a szovjet hatóságok leszállították és börtönbe hurcolták. Később „igazolóbizottságon” megjelene rangjától, becsületétől, méltóságától megfosztották. A kommunista vészterhes időkben a családot kilakoltatták későbbi lakhelyükről Váchartyánból és számtalan hatósági zaklatásnak voltak kitéve. Jenei Pált többször elvitték otthonából internálótáborokba, ezek közül pl. Kistarcsára, majd az újbóli börtön elzárástól egy a Váchartyánban élő zsidó család mentette meg, akik tanúsították vele szemben emberségét és velük szembeni segítségnyújtását a háború alatt. Mindezek ellenére továbbra is megfigyelés alatt tartották és sokáig nem kapott munkát, így a felesége Örlik Ilona kényszerült a család fenntartás szerepének betöltésére. Csak hosszú idő elteltével kapott állást a MÁV-nál. Embert próbáló keserves életút volt a család számára ez az időszak. Úgyszólván azok a csendőrök akik nem távoztak Nyugatra és itthon maradtak az idegen hatalom által megszállt Hazánkban egy berendezkedett kommunista hatalom keretein belül,

azokra a Jenei Pálhoz hasonló meghurcoltatás, kegyetlenkedés és üldöztetés várt rájuk, illetve család tagjaikra egyaránt. A kommunista rendszer szó szerint különös tekintettel vadászta a "Horthy Magyarországnak" egykori rend és biztonsági feladatokat ellátó testület tagjait.

Kiváló szervezettségük által mindennapi életükhöz tartozott Zsámbokon is a rendszeres tanulás is a csendőrök körében, szakismeretük és műveltségük fejlesztésére és jellemük ápolására. Meg követelték tőlük és fejlesztették bennük a hazaszeretetet, hit, igazságszeretet, becsület, megvesztegethetetlenség, közösségtudat, bajtársiasság, tekintély tisztelet, bátorság és emberszeretet jellemvonásait. A továbbképzés és folytonos tanulás, önfejlesztés a tiszteknek és a csendőrlegényeknek egyaránt jellemzője volt. A csendőrörsökön a lakosság által is igénybe vehető könyvtárakat hoztak létre, s jelentős saját könyvtára volt a tiszti karnak is.

A szolgálati időt gyalog lehetett ellátni, illetve a tanya világban lóháton. Zsámbokon és határában az őrs alapítástól (1906) egészen 1938-ig gyalogos csendőr szolgálat látta el a község közbiztonsági és rendfenntartási feladatait, majd a lovas járőrözés váltja fel, s áll fen 1945-ig.

1938-ban az ország óriási örömnappal hangulatában ünnepelte a Felvidék magyarok által lakott területek Magyarországhoz történő vissza csatolását, az első bécsi döntést. Az ország területén ebből az alkalomból számos település állított pompás országzászlót. 1938-ban a zsámboki országzászló avatásán a visszaemlékezések alapján, a helyi csendőrség dízsorfala körében mondott ünnepi méltató beszédet Végh Mihály tanácsos és Györe

Béla tanító. Az ünnepségről külön beszámol a korabeli sajtó is, a Kiss Újság a Országos Magyar Tudósító és a Pesti Hírlap IX. évfolyam 97. (19.530) száma, mely e képen örökítette meg a jeles eseményt: „Országzászló avatások: Zsámbok községben a Szent Imre-iskola kezdeményezésére felállították az országzászlót, melynek avatásán Szombat László plébános, valamint az Országzászló Nagybizottsága nevében Végh Mihály tanácsos mondott beiktató beszédet. Györe Béla ismertette az Országzászló célját.”

A mozgásban és járőrözésben levő csendőr abban a közegben végezte munkáját, ahol potenciálisan elkövethető a bûn. Egy hagyományosnak vett tyúk tolvajlás is ügynek számított, ami ugyan úgy a törvénybe ütközött, az eljárás alá került. A zsámboki őrök felállításának kezdetétől (1906) az alábbi bûnügyi eseteknek korabeli dokumentumai maradtak fenn pl. 1910 és 1912 közötti időszakból.: Az 1912. március 18-i zsámboki 76. sz. jelentés szerint: „Jelentem, hogy folyó hó 15-én du. 7-8 óra közötti időben Zsámbok község utcáján álló Maszlag István vácszentlászlói lakos letakart lováról 1 db fehér szûrt 14 Korona értékben Kókai Mihály zsámboki lakos ellopott. Nevezett a gödöllői kir. járásbíróságnak feljelentetett. Sztankovics Sándor csendőrök parancsnok.”... 1912. március 18-i zsámboki csendőrök 77. sz. jelentése: „Jelentem, hogy folyó hó 16-án du. 9-10 óra közötti időben Lapu Lőrincz zsámboki lakos kertjében össze rakva 2 petrencze búza szalma ismeretlen módon kigyulladt és abból 1 Korona értékû szalma elégett és a locsolással hasznavehetetlenné vált, még a többi megmaradt szalma használható, amennyiben a tûz kitörése után azt nyomban eloltották. Biztosítva nem volt, ember élet vagy állat áldozatul

nem esett. Az ügyben a nyomozást Sztankovics Sándor őrsparancsnok és Kovács Imre csendőrjárőr Herdovics Pál községi Bíró, zsámboki lakos közbejöttével levezette. Lapu Lőrincz 30 éves, róm. kat. vallású nős, családos zsámboki lakos földmívest, valamint annak családjait is kikérdezgette, de a tűz miként keletkezését megállapítani nem lehetett. Miután szándékos gyújtogatás gyanúja, illetőleg bűncselekmény fennforogni nem látszik, ennél fogva feljelentés senki ellen nem tétetett. Sztankovics Sándor őrsparancsnok.”

Közbevetőleg kiemelnék egy érdekes eseményt, melyről a Magyar Királyi Csendőrségi zsebkönyv 1910./24. évfolyamának történeti és statisztikai iratai között (1909), a III. sz. csendőrkerületben dicsérő oklevelet kapott számos csendőr bajtársakkal egyetemben Farkas István címzetes őrmester, 10 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje, de különösen a valkói, vérségi és zsámboki őrökön léte alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett igen eredményes tevékenységéért, nemkülönben őrskének jó rendben tartásáért és alárendeltjeinek helyes és cél irányos vezetéséért.

1910. február 19.: „A dányi határban garázdálkodó 4 fős cigány rablókat a zsámboki csendőrség elfogta dacára annak, hogy a cigányok revolverrel lőttek. A csendőrök szintén több lövést tettek.”

Egy következő, szintén dányi bűnügyi eset szerint a visszaemlékezés, elbeszélés alapján: „ a cigányok lovat tulajdonítottak el egy helyi gazdától! Féltve hogy a lovat ne ismerjék fel, hamar lefestették a jószágot sárgított mézsfestékkel. A csendőrség hamar a tolvajokat előállították ,bár először tagadták tettüket, a ló eredeti színét felülvizsgálva

egy vödör vízzel leöntötte és pokróccal terítette be a lovat, melynek következtében a pokrócon rajta maradt a festék nyoma. A csendőrök úgy ítélték meg a helyzetet, a ló (bűnjel) megkerült, a tolvajok is kézre kerültek, konkrét károsodás tartósan nem érte a ló tulajdonosát, feljelentést szükségtelen tenni a kir. járásbíróság irányába, így helyben ki is szabták a „büntetést”, 15 vesszőütést mértek az elkövetők hátsó fertályára. Ezt úgy megjegyezvén az elkövetők, hogy ezután az esetleges találkozások alkalmával, előre fennhangon a csókolommal köszöntek a csendőröknek!...

1911. szeptember 11.: „Lapu János zsámboki mezőőr panaszt tesz a csendőrőrsön, mivel kunyhójából ellopták a 16 Korona értékű gubáját.”

1911. december 14.: „Fegyver és vadászati adókihágás miatt Makádi Mihály, Kővágó István, Kővágó András 24,24,60 Korona büntetést (teljes vagyontalanság miatt) 2,2,3 napi elzárásra változtatta a megyei közigazgatási bizottság. Lapu János 80 Korona—4 napi elzárásra ítélte ugyanezért.”

1912. január 16. 17. 18-án: „A zsámboki csendőrőrs 2 fős járőrt küld Dányra a községi bér behajtására: segédkezés a zálogtárgyak összehordásánál. Vezénylési pótdíj: 1 Korona 60 Fillér”

1912. január 6.: „A gödöllői főszolgabíró a községi előljáróságoknak és csendőr őrsparancsnokoknak a korcsmai részegeskedések meggátolásáról: napjainkban az alkoholizmus mind számosabban szedi áldozatait a nép közül. Minden községben látható szánalmas és undorító alakok, akik részegen botorkálnak és fetrengenek az utca szennyében, s kiknek már tekintete és arckifejezése is

elárulja, hogy menthetetlenül rabjai az iszákosság undok és gyilkos szenvedélyének. Szigorúan ellenőrizni, hol részegedett le s megbüntetni az ilyen italmérőket, nevüket jelenteni! ismertették a korcsmárosokkal, akik aláírták a körözvénnyt.”

1912. február 8.: „du. 3-4 óra között Beniczky Adám földbirtokos 12 darab akácfáját 6 Korona értékben levágták és ellopták. A tettest feljelentették.”

1912. április 14.: „Este 9-10 óra közötti időben Zsámbok község utcáján Urbán András zsámboki lakost Bajnóczi József és Makádi János ugyancsak zsámboki lakosok megtámadtak, s rajta az orvos láttelelet szerint 8-10 napig gyógyuló testi sértést ejtettek.”

1930 és 1945 között további számos korabeli sajtó ad híradást, melyek ügyében a zsámboki csendőrség indított eljárást a járásbírótság, illetve a királyi ügyészség irányába. Ezekből néhányat prezentálva! Az első ilyen esetet a korabeli Magyar Országos Tudósító 1933.szeptember 13-i negyedik kiadás XV. évfolyam, 207-ik száma örökített meg.: „ Vadőr és orvvadász harca a tóalmási határban: Nagy Ferenc tóalmási, Pest megyei lakos Andrássy Géza gróf uradalmának vadőre a minap Tóalmás határában Gregor Mihály zsámboki lakos orvvadászsal találkozott. A vadőr fegyvere átadására szólította fel az orvvadászt. Gregor erre nem volt hajlandó, ezért a vadőr meg ragadta kezében a vadászfegyvert. Az orvvadász ugyancsak a vadőr puskája után kapott, ezért dulakodni kezdtek. Eközben Gregor orvvadász puskája csövével fejbe sújtotta. Nagy vadőrt, majd rásütötte fegyverét.

Ekkor a vadőr kirántotta Gregor kezéből a puskáját és bal alsó lábszárába lőtt. A súlyosan sebesült orvvadászt a zsámboki orvoshoz vitték, ahonnan a budapesti Rókus-kórházba szállították. A csendőrök a nyomozás lefolytatása után feljelentést tettek a pestvidéki királyi ügyészséghez.”

Majd néhány évet ugorva, a Csendőrségi Lapok 1937. szeptember 1./17. száma arról ad egy rövid tudósítást az elhalálozási rovatban, hogy Dán Gyula tiszthelyettes, zsámboki őrsparancsnok, aki 1935-ben és 1936-ban két ízben is feladatköreit látta el községünkben, augusztus 13-án, lakásán szívbénulásban váratlanul elhunyt.

Zsámbokon már 1939-től orvosi lakás és rendelő épült, melyet a MAB1 (Magánalkalmazottak Biztosító Intézete) országos programja meghirdetett 808.000 Pengő kölcsönéből. A 20-as, 30-as években az országban nem volt mindenhol, minden községben megoldott a közegészségügyi szolgáltatás. Erről egy az 1939. szeptember 9-i Magyar Országos Tudósító ad hírt.

Ugyan ezen évből (1939) ad tudósítás a MOT Zsámbokról: „Halálos baleset: Vass Gábor zsámboki lakos, malomtulajdonos malmában a 220 voltos villanyvezeték ismeretlen körülmények között leszakadt. A malomtulajdonos alkalmazásában levő Balázs Mihály a leszakadt vezetéket megfogta. A vigyázatlan embert az áram azonnal agyon sújtotta. Gondatlanság gyanúja forog fenn. A csendőrség az ügyben nyomozást indított.

A következő eset, már a 40-es évek elejéről, egy újabb zsámboki balesetről ad híradást 1942-ből.: „Az elmúlt év nyarán Zsámbok községben Kővágó Mihály cséplőgép tulajdonos irányítása mellett végezték a cséplést. Az egyik munkás: Balog József kévevágó véletlenül belépett a cséplőgép dobjába, amely leszakította a lábait és a fiatal munkás súlyos sérüléseibe csakhamar belehalt. A királyi ügyészség gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt adott ki vádiratot Kővágó Mihály ellen. A csendőrség vizsgálja a körülményeket. ” Végül további hivatalos jelentések a 2. világháború idejéből.: 1943. november 20.: „Urbán András internálása a munka fegyelemsúlyos megsértése miatt, Tápióság-Pusztanagyszláron a zsámboki bérmunkások bandagazdájaként követelte a munkaszerződésben megállapított lisztjárandóságot és munkások részére lábbeli igénylést. Az intézővel történt vitája után a II. sz. nagykanizsai kiegészítő toloncházba vitték, ahonnan 1944.április 3-án szabadult, mivel kifogástalan magaviseletet tanúsított.”

1944. szeptember 16.: „A járási főszolgabíró rendőrhatóságifelügyelet alá helyezi Urbán Andrást. Nem hagyhatja el a község területét engedély nélkül.: minden vasárnap, de. 8 órakor jelentkezik a csendőrőrsön, lakásáról du. 8tól reggel 5 óráig, nem mehet el, nyilvános hely látogatása, utcai séta, távirat, stb. tilos. Indoklás: Nevezettnek rendes foglalkozása nincs, zárolt cikkek üzérkedésével foglalkozik.”

Sajnos a 2. világháború 1942 nyarától, ha nem is közvetlenül, de a Szovjetunió területén zajló doni harcok révén, már közvetett módon érintette Magyarországot is. A hátság nyugalmanak megőrzése, a rend, illetve a közbiztonság fenntartása továbbra is a csendőrség feladata volt. Ugyanakkor a lakosság fokozott védelme, esetenként rendkívüli figyelmeztetése az 1942 szeptemberétől ekkor már egyre szaporodó nappali, de főként éjszakai légi bombázások védelmi utasításainak ellenőrzése. 1942 végétől, de főként 1944 áprilisától, a szovjet légi támadások mellett, a nyugati hatalmak oldalán bekapcsolódó amerikai támadó gépek kezdték Hazánk, főként ipari és fontosabb vasúti csomópontjait bombázni. Ekkor került sor a szomszédos térségünkben a turai, de főként a hatvani vasútállomás lebombázására. A kis települések esetében este 18 óra után, semmilyen kivilágítási forma nem volt engedélyezett, továbbá a lakosság nem tartózkodhat az utcán! A házak ablakait el kellett sötétíteni, vagy „bepapírozni” a kiszűrődő fény elkerülése érdekében a visszaemlékezések szerint. Amennyiben a kötelékekben átrepülő ellenséges amerikai, vagy angol bombázó repülők észrevették a fényszűrődést, azonnal a település bombázását kezdték meg. Ezt annyira

szigorúan vették, hogy Zsámbokon pl. az elbeszélések szerint a kijárási tilalmat megszegve, a mai Szent István utcában volt akkor a falu „Bajdik féle mozija”, ahol este 18 és 20 órától mozifilmeket vetítettek a zsámbokiaknak. Mivel a zsámboki fiatalok figyelmen kívül hagyták a fentiekkel kapcsolatban hozott rendelkezéseket és tucatjával álltak kint az utcán a mozi előtt, így a faluban párosával járőröző lovas csendőrök felszólítás nélkül az összegyűlt emberek közé, kardlap suhintással adták értésükre, hogy az utcai beszélgetést azonnal fejezzék be és térjen haza mindenki lámpás használat nélkül.

Bajnóczi András visszaemlékezése szerint Zsámbokon, a csendőrség ideje alatt gyakori, vagy sokszorosán elkövetett lopásra voltaképpen nem emlékezett. Egy esetet említett amikor „elkapták a csendőrök a Szántai Misát rapsickodásért (orvvadászatért), büntetés képen megúszta 2 hónapi letöltendő favágó munkával a pestvidéki szolgabíróság ítélete szerint. Az apja az öreg Szántai községi bíró volt Zsámbokon, oszt' az valamit nyomott a latba a Misa gyerek ügyében”.

CSENDŐRI TEVÉKENYSÉG ÉS KÖZVETLEN ELŐZMÉNYEI SZEGVÁR TÉRSÉGÉBEN.

1919. április 30-ig

**„A magyar csendőrségnek mindenkor az a
hírneve volt, hogy egész Európa legjobb
fegyveres ereje.”**

Halsey E. Yates ezredes (USA)

Csendőr 1848-előtt

A Magyar Királyság közigazgatására, szűkebb értelemben rendvédelmére, 1848 előtt a széttagoaltság volt jellemző. A széttagoaltság államjogi alapját a vármegyék viszonylagos önállósága, jogalkotói és jogalkalmazói függetlensége jelezte. Ennek egyik következménye a társadalmi jelenségek vármegyénként eltérő minősítése, szankcionálása lett. Jó példa erre egy 1834-ben hozott Csongrád vármegyei közbiztonsági rendszabály. Ez a szabály a hat hüvelyk (15 cm) karimát meghaladó kalapok viselését tiltotta és büntette, mivel a szabály alkotói úgy vélték, hogy az betyárkodásra ingerel. A vonatkozó rendszabály a környező vármegyéknek is meg lett küldve. Így előfordulhatott, hogy a szomszédos vármegyében példás polgárnak számító természetes személy, Csongrád vármegye területére lépve, széles karimájú kalapja viselése miatt összeütközésbe került a hatósággal. A szomszédos vármegyéknek, a helyi lakosság érdekében ki kellett az ilyen jellegű szabályokat hirdetni. Csongrád vármegye a helytartótanács felé is megfelelő

szolgálatkészséget mutatott. A rendelet kinyomtatott példányát a központi hatalom képviselőjének is megküldte és semmibe véve a közel ezer éves nemesi előjogokat, a nemesek megfigyeléséről is gondoskodott. A fentiek alapján nem véletlen, hogy a szegvári megyei börtön túlzásúfolt volt. Egy 1847-ben készült kimutatás szerint 363-an raboskodtak a szegvári börtönben. Az elítélt rabok száma csak 45 volt. A túlzásúfolt börtönben fokozódott a járvány veszély. A vármegyei közgyűlés szorult helyzetében úgy döntött, hogy a kisebb vétséggel vádolt rabokat szabadon bocsátotta. Nem véletlen, hogy a szegvári csárdák is megteltek rovott múltú bűnözőkkel, betyárokkal rokonszenvező szegénylegényekkel. A vármegye további – a szegvári megyei börtönt és Szegvár községet érintő – intézkedéseket tett a rendvédelem erősítésére. Mivel a rabokat kevés hajdú őrizte, további hat hajdú alkalmazását kérte a helytartótanáctól, - de szükségesnek látta, hogy a községet egy csendőr félfogadására kötelezze. Ez az első alkalom, hogy – tudományos szintű történeti munkában – megjelenik a csendőr szó

Szegvár vonatkozásában. Sajnálatos, hogy nem maradt fenn a neve ennek a kiváló embernek, aki egyedül vette fel a harcot a Szegvárt veszélyeztető betyárokkal. Szegvár lakossága ekkor 5300 fő volt. A csendőr kiválasztása a kor jellemző viszonyainak megfelelően, empirikusan is érzékelhető tulajdonságok: testi erő, bátorságának híre, tekintélyes külső stb. alapján történt, ellensúlyozva a korra jellemző kiképzési és fegyverzetbeli hiányosságokat. A fent

elmondottak etimológiai vonatkozása az, hogy a „csendőr” mint foglalkozást, hivatást kifejező szó már jóval a csendőrség szerveződése előtt megjelenik Csongrád vármegyében is, mint sajátos magyar kifejezés, rendvédelem-történeti fogalom.

Csendőri tevékenység Szegváron az agrárszocialista mozgalmak idején

A rendvédelmi kutatásnak nem lehet feladata a társadalmi rend megbontására irányuló kísérletek mélyebben rejlő okainak vizsgálata, legfeljebb más diszciplínák által publikált problémák vázlatos ismertetése, összegzése. Inkább feladata azoknak a pontoknak a vizsgálata, ahol a rendet ilyen vagy olyan okból megbontani szándékozó polgárok és a társadalmi berendezkedés folytonosságát biztosítani próbáló rendvédelmi szervek érintkeznek egymással.

A birtokmegosztás egyenlőtlensége és a termelés egyoldalúsága súlyos teherként nehezedett az 1848-1849-es polgári forradalom és szabadságharc óta egyre inkább felvilágosult magyar parasztságra, amely a munkalehetőségek elapadásában, a megélhetési gondok növekedésében, és a pénz értékcsökkenésében vált számára közvetlenül is érzékelhetővé. Ezek az ellentmondások készítették cselekvésre 1891-ben a Viharsarok napszámból élő parasztságát, így a szegváriakat is.

A mozgalom, törvényes kereteket meghaladó, letörése az Európa legjobb fegyveres ereje hírében álló Magyar Királyi Csendőrségre hárult. Szegvár Csongrád vármegyéhez és a Mindszenti székhelyű Tiszántúli járáshoz tartozott közigazgatási értelemben a vizsgált történelmi időszakban.

Szegvár rendvédelmi teendőit a mindszei csendőrőrs látta el. Tevékenységét jelentős mértékben befolyásolta a vármegyei főispán irányítása és ellenőrzése alá tartozó járási főszolgabíró. A helyi közigazgatási apparátus információt elvonó, dezinformáló, új struktúrák kialakítását akadályozó konzervatív tevékenysége egyoldalúan a munkaadók érdekeit szolgálta a munkavállalók érdekével ellentétben.

Fenti megfogalmazásom példákkal kívánom alátámasztani. A Népszava törvényesen jelent meg és előfizetés útján a Magyar Postán keresztül bárki számára elérhető hírforrás volt. Ennek ellenére Horváth Ferenc szegvári postamester fontosnak tartotta közölni a járási főszolgabíróval, hogy az egyik aratómunkás 1891. április 13-án öt példányban előfizetett erre az újságra. A járási főszolgabíró a jóhiszeműség elvét megszegve „... a törvénytelen ségek következményeire.” hívta fel az újságolvasó munkások figyelmét. Más esetben a szolgabírói írnok kisfiát azzal ijesztgette kis társa, hogy „nem élsz már soká, csak vasárnapig, mivel agyonlőnek a zsidók, mert zsidó vagy.” A járási főszolgabíró a kis gyermekcsínyből azt a következtetést vonta le, hogy a kibontakozóban lévő agrárszocialista mozgalom zsidóellenes. A „megfenyegetett” kisfiú egyébként nem volt zsidó vallású. Olaj volt tűzre, hogy a járási főszolgabíró akadályozni próbálta a munkáskör alapítására irányuló, törvényes formában megfogalmazott kérelem benyújtását.

A természetes módon feszült és mesterséges módon túlfeszített hangulat eredményeként, a főszolgabíró távollétében, a szolgabíró a következő rendvédelmi intézkedést tette 1891. május 25-én. „Végül a munkásmozgalom lehető korlátozása tekintetéből, s különösen azon szempontból, hogy a meg nem engedett munkásgyűlések betiltása és szétosztatása lehetővé váljék, felhívtam a Mindszenti csendőrőrs parancsnokságot, hogy vásár- és ünnepnapokon Szegvár községben mindenkor három főből álló őrzőjáratot küldjön ki.” Szegedről további 30 csendőrt vezényeltek Mindszent és Szegvár térségébe. Intézkedés történt a távírdai éjjeli szolgálat megszervezésére. Mindezekon túlmenően az alispán a katonaság térségbe vezénylését rendelte el. A főszolgabíró a rendelkezéssel összhangban javasolta, hogy a katonaság gőzhajón tegye meg az utat Szeged és Szegvár között, mivel ez volt a csapatszállítás leggyorsabb módja az adott időben és helyen. A csendőrség Szegvár térségében nem kompromittálódott a tömegek előtt, hiszen a feladatát törvényes keretek között, fegyelmezetten, fegyverhasználat mellőzésével látta el. A földmunkások mozgalmát – időlegesen – a katonaság megfélemlítő ereje szorította háttérbe. Bizonyítja ezt a Szapáry belügyminiszternek 1891. június 30-án küldött sürgöny: „Szegváron, Mindszenten felbujtott munkások közt eddigelé csend uralkodik. Ünnepek alatt rendetlenség nem történt. Katonaságnak jelenléte jó hatást gyakorolt a birtokosságra. Munkások önkényt állnak munkába, katonaság néhány nap múlva elbocsátható.”

A Viharsarokban lejátszódó események hatására megegyezés született a belügy és honvédelmi miniszter között a csendőrség nagyarányú fejlesztéséről. Ennek eredménye lett a II. Csendőrkerület 1. szárny 2. szakasz 14. számú lovasőrségnek Szegvárra helyezése. Tevékenységét jelzi Doszpoth őrmester 1897. év április 6-án kelt jelentése, amely hatszáz főre becsüli a szegvári szocialisták létszámát. A Viharsarok eseményei nemcsak közigazgatási, de egyéb vonatkozásban sem múltak el nyomtalanul. Az 1905-ös választásokat Mezőfi Vilmos nyerte a szegvári országgyűlési választókerületben az Újjászervezett Szociáldemokrata Párt színeiben. A szegvári csendőrőrs nem mutatott részrehajlást a konzervatív erők javára sem. Feladatát a választások ideje alatt szigorúan rendvédelmi szempontok alapján végezte. A csendőrség nagyarányú fejlesztése minőségi változást is hozott a korszak rendvédelmében. Napirendre kerültek a politikai színezetű megfigyelések. A Belügyminisztérium kibocsájtott köröző levelei a szegvári csendőrőrsre is eljutottak. Orosz, német, osztrák, francia és olasz anarchista tevékenységgel gyanúsított állampolgárok mellett Zapp Iván eszéki magyar állampolgár körözésére is sor került.

A szegvári csendőrőrs az Őszirózsás Forradalom és a proletárdiktatúra idején 1919. április 30-ig

Szegváron az Őszirózsás Forradalom idején kettős fogalmi rendszerben működött a csendőrőrs. Ezt a kettősséget (nemzetőrség és csendőrség) Faragó András tevékenysége alatt a román katonai megszállás bekövetkeztéig ki lehet mutatni.

A közeg, amelyben a rendvédelmi szervek tevékenykedtek, anarchikus állapotokat mutattak. A Kisteleki Nemzeti Tanács 4/1919 számú a kormánybiztoshoz írt levele az alábbiakról tanúskodik. A román hadsereg által megszállt területekről Kistelek térségébe visszavonult hatvan csendőr jelenlétét a lakosság lumpen része nem kívánatosnak tekintette. A február 2-án szolgálatba állított csendőrök lefegyverzését követelte az 5-én összegyűlt és felizgatott tömeg. A csendőrség parancsnoka, a néppel való konfliktus kerülésére hivatkozva a fegyverzetét, lőszerkészletét átadta a nemzetőrség parancsnokának. Bizonyíték, hogy a csendőrség a nép barátjaként és nem ellenségeként kívánt tevékenykedni! Mayer Pál nemzetőr ezredes a szegedi nemzetőrség kerületi parancsnoka már másnap a helyi nemzetőr parancsnokkal, „bizalmi férfiakkal”, a helyi Nemzeti Tanács elnökével, az előljárósággal, a Nemzeti Tanács és a Munkás Tanács hangadó tagjaival tanácskozott és azt tanácsolta, hogy a csendőrségnek adják vissza a fegyvereket. A nép pedig ígérje meg, hogy kiközösíti soraiból a „rendbontókat” a „hitvány salakot”. Akkor nem lesz szükség sem csendőrségre, sem nemzetőrségre. A nép élénken helyeselte az ezredes úr szavait és úgy nyilatkozott, hogy kiközösíti soraiból a „rendbontókat”, a „hitvány salakot”. Sőt! A bűnöst maga fogja megbüntetni. Miután - a tömeggyűlés határozata alapján - a rendvédelmi szervek „feleslegessé” váltak, a fegyverek nem kerültek vissza a csendőrségre. A csendőrség háttérbe szorításával a közéletben és gazdaságban felerősödött az anarchia. Jól jellemzi a II. Szegedi Csendőrkerület területén kialakult helyzetet az alábbi eset. Komáromy Ede szegvári földbirtokos nagy mennyiségű

ipari faanyagot adott el Vőneki Ferenc szegedi talicskagyárosnak. A szegvári munkástanács ezt a faanyagot lefoglalta és tüzelőnek osztotta ki. Tette mindezt annak ellenére, hogy Szegvár, mint vízben gazdag terület minden évben elegendő, kitermelésre alkalmas fûz, nyár és kőris tûzifával rendelkezett. Ezzel az intézkedéssel erkölcsileg nehéz helyzetbe hozta az egész Kárpátmedencében jó hírû gyümölcskertészt és sok szegedi munkás rendszeres jövedelme vált bizonytalanná. A szegedi II. kerületi csendőrparancsnok betegsége hivatkozva, kivonta magát a szolgálat alól. A csendőr kerület a csendőrparancsnok távollétében is próbálta biztosítani a rend fenntartásához szükséges feltételeket. „Kovács” aláírással állásfoglalást adott ki, amely állásfoglalást a szentesi kormánybiztosi hivatal számára is megküldte. Ebben kifejtette, hogy a csendőrség lefegyverzése törvénytelen, hiszen a köztársaság kormányának rendelete értelmében a csendőrök nem hagyhatják el állomáshelyüket. A csendőrség ellen felmerülő esetleges panaszok elbírálására a továbbiakban is a kerületi csendőrparancsnokságot tartja illetékesnek. A Magyar Tanácsköztársaság kikiáltása után, 1919. március 23-án 18 órakor Szegváron is ülést tartott a helyi munkástanács. A jegyzőkönyv rögzíti a munkástanács névsorát, amelynek tagjai még az Őszirózsás Forradalom idején lettek megválasztva. Ennek a tanácsnak a tagja volt Faragó András m. kir. cs. őrm. is, aki ezen az ülésen nem jelent meg. Nem kétséges, hogy a munkástanács szélsőbalos tagjainak célja volt Faragó András eltávolítása. Az is tény, hogy Faragó András nem tudta megfelelő módon értékelni a március 21. után kialakult helyzetet és igyekezett magát kivonni a

szolgálat alól. A munkástanács nemzeti-polgári oldalát képviselő tanácsstagok nyomására azonban Faragó András maradt a helyi csendőrőrs és nemzetőrség parancsnoka. A keményvonalasoknak meg kellett elégedniük a „szigorú figyelmeztetéssel” és a csendőrség fokozott ellenőrzés alá helyezésével. A munkástanács azon intézkedése, hogy Gelegonya András személyén keresztül fokozottan ellenőrizte és minden bizonnyal korlátozta a helyi csendőrök tevékenységét azt mutatja, hogy a szegvári csendőrség a kerületi csendőrparancsnokság állásfoglalásának eleget téve, ha megalázó körülmények között is, de helyén maradt. A kialakult helyzetben Faragó András maradt a helyi csendőrség és nemzetőrség parancsnoka egészen a román csapatok megérkezéséig. Tevékenysége azonban formális maradt úgy a helyi csendőrségnek, mint a nemzetőrségnek. Bizonyítja ezt az 1919. április 27-én éjjel a Hódmezővásárhely - Mindszent - Szegvár - Szentés között közlekedő vonaton történt gyilkosság reakciója. Weis Mihály és Weis Henrik kereskedőket, valamint Havas Henrik mozgófényképszínház tulajdonost, Molnár István vörösőr főparancsnok parancsára agyonlőtték. Molnár István a parancsot azzal indokolta, hogy a megnevezett személyek „ellenforradalmárok és polgárok.” Az esemény az egész környéken riadalmat keltett a polgári és törvénytisztelő lakosság körében. A helyi munkástanács fontosnak tartotta ha a csendőrség, nemzetőrség mellé polgárőrséget is szervez. A helyi munkástanács naivitását támasztja alá az a tény, hogy ezek után a határozatban mondta ki; a csendőrség és nemzetőrség a vörös őrséggel együtt köteles fellépni. Ennek a határozatnak az volt az alapja, hogy a Faragó András vezette csendőrség és

nemzetőrség igyekezett magát elhatárolni a vörös őrség tevékenységétől. Ennek a belső rendvédelmi disszonanciának a megszálló román királyi csapatok vetettek véget Szegvár térségében, Megszűnt a Magyar Tanácsköztársaság rendvédelmi szerveinek és a Vörös Őrségnek a működése.

A szegvári csendőrlaktanya megépítése

A szegedi csendőr kerület első szárny második szakasz 14. számú lovas csendőrőrs megjelenése az 1880-ban már 5952 lakost számláló, majdnem 15.000 kataszteri holdon elterülő, kiterjedt tanyavilággal rendelkező Szegváron megnyugtató módon hatott közbiztonsági szempontból. A lovasőrs egy arra átmenetileg alkalmas parasztházban kapott elhelyezést a község belterületén. A kifejezetten csendőrőrs elhelyezésére készülő épületet a ma Szegvár 679 hrsz. jelölt telken kezdték építeni. Az épület az I. világháború kitörésekor félkész állapotban volt. A háború alatt a kincstár takarmánytárolónak használta. Csak az első világháború után került sor az építkezés befejezésére. A magántulajdonba került épületet a m. kir. csendőrség vette használatba bér ellenében. Az épületben váró, iroda, pihenő, hálósobák, konyha és kamrák kaptak elhelyezést. Az udvar belső felén dupla deszkaburkolatú lóistálló, takarmányos, tyúk és sertésól, illetve mosókonyha nyert elhelyezést. Az őrs területén kizárólagos használatú kút helyezkedett el. A fő épület egyik szárnya ma is őrzi dekoratív polgári jellegét. Alaprajza funkcionális célszerűséget tükröz.

Emléktábla avatás a Hargitán

Elnökségünk 2019. január 21-i ülésén áttekintettük és véglegesítettük a februári csendőrnapi és ez évi főbb rendezvényeink programjait is. Meghatároztuk ezek szervezeti, személyi és pénzügyi vonzatait. Többek között megvitattuk és elfogadtuk vitéz Németh Zsolt tb. csendőr bajtársunk kezdeményezését. Ennek az a lényege, hogy egyesületünk a m. kir. Csendőrség emlékére 2019 első felében kopjafát állít Székelyföldön, a Madarasi Hargitán található magyar kopjafa ligetben.

A profi módon elkészített, díszes kivitelű bronz emléktábla február 23-án a budapesti csendőrnapon került bemutatásra. Úgy ítéltük meg, hogy a rajta lévő szövegek és ábrák (Nagymagyarország, csendőrportré és a Testület jelszava) méltó a m. kir. Csendőrség emlékére és tiszteletünk kifejezésére. Egyetértés született arról is, hogy a kopjafa az emléktáblával a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület képviselőjében és pénzügyi támogatásával kerüljön felállításra, hirdesse a jelen és az utókor számára a m. kir. Csendőrség áldott emlékét. Határozatunk szerint a kopjafa avatáson Egyesületünket csendőr egyenruhában Tóth László tb. csendőr főtörzsőrmester, elnökségünk tagja és vitéz Németh Zsolt tb. csendőr törzsőrmester bajtársak képviselték.

Mint jelentették a több száz kilométeres út másnapján, 2019. június 9-én a madarasi Hargitán, csodálatosan szép környezetben, a Szentmise kezdetére tárogató hangjaira, több ezren gyűltek össze az Anyaországból, Székelyföldről és más elszakított területeinkről magyar testvéreink, zarándokok. Délután a pünkösdi búcsús szentmisét követően került sor az emléktábla felhelyezésére és felszentelésére a székelység szent hegyén. A csendőr emléktáblát Koncsag László szentegyházi és Ferenci Richárd gávavencsellői katolikus atyák szentelték fel. Az emléktáblánál Tóth László és

vitéz Németh Zsolt tb. csendőr bajtársink álltak díszőrséget. Hozzájuk csatlakozott díszőrként Kiss László hagamányörző huszár őrnagy bajtárs Magyarországról. Az emléktábla felszentelése után közösen elénekelték a csendőr indulót és megkoszorúzták az új hargitai magyar csendőr emléktáblát.

Bajtársainkat igen nagy érdeklődéssel és figyelemmel hallgatták a jelenlévők a m,kir. Csendőrség történetéről és a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület munkájáról tartott tájékoztatón és beszélgetéseken. Sokan örömeiket fejezték ki, mint mondták, azért mert sok évtized után ismét magyar

katonákkal és csendőrökkel találkozhattak a Hargitán. Több csendőr bajtársaink mint jelentették, számukra az is felemelő érzés volt, hogy az Úz-völgyi magyar katonatemetőt ért román provokáció hatására, együttérzésük kifejezéseként, sokan a magyar csendőr emléktábla avatására jöttek fel a Hargitára.

Az eredeti programtól annyi eltérés történt, hogy a (madarasi) magyar kopjafaliget, a tervezett kápolna építés miatt hamarosan áthelyezésre kerül. (szépen gondozott, több száz kopjafával) Ezért a csendőr emléktáblát már nem kopjafára, hanem a leendő kápolna és a több éve épült szépséges Turul Madár közelében, erre alkalmas sziklafalra szerelték fel ottani csendőr szimpatizánsok segítségével.

Hazautazásuk során Tóth László bajtárs feleségével, Fenyéd településen meglátogatták a református templomkertben található I-II. világháborús szépen gondozott emlékművet. Hősi halált halt magyar honvédekre emlékezve főhajtást követően elhelyezték a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület koszorúját.

Sikeres Székelyföldi csendőr hagyományőrző szolgálatukért vitéz Németh Zsolt és Tóth László bajtársainknak ezúton is elismerésünket, köszönetünket fejezzük ki.

Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület elnöksége

Miért tarthatatlan a trianoni béke?

Nemzeti konzultáció Trianonról

1. Az I. világháborút lezáró versailles-i béke során a nemzeti elvre való hivatkozással, Magyarország területének kétharmadának elcsatolásával korábban soha nem volt államokat hoztak létre, például Csehszlovákiát és Jugoszláviát, vagy bővítettek soha nem volt méretűvé, mint Romániát. Csehszlovákiát még a történelmi elv alkalmazásával is megjutalmazták, ekként lehetővé téve számára 3 millió német lakosának bekebelezését. Valamennyi új állam létrejöttét az önrendelkezési elvvel indokolták meg.

Ugyanakkor Magyarországgal szemben a nemzetközi jog valamennyi elvét semmibe véve jártak el, megtagadva tőle mind a történelmi, mind a nemzeti, mind az önrendelkezési elvet. Ekképp jutottak színmagyar területek és közösségek a fent nevezett utódállamok uralma alá.

Nyilvánvalóan a nemzetközi jog elveivel ellentétes kettős mérce fenntartásáról van szó, amely hátrányosan különbözteti meg a magyar anyanyelvű embereket. A hátrányos megkülönböztetés a rasszizmus egyik tipikus és elítélendő módszere.

Több mint 90 évvel a háború befejezése után a Kárpát-medencében élő magyarok ma sem kapnak választ életük sorsformáló kérdéseire. Ha például legitim egy államból azon a jogcímen kiszakadnia egy nyelvi közösségnek, hogy szlovák nyelven beszél, akkor ugyanezen elv alapján miért nem legitim a ma is magyar többségű területek kiválása a mesterségesen létrehozott államokból, és a magyar nyelvet beszélők Magyarországhoz való visszatérése?

2. Az 1920. június 4-én rák rótt büntetés elfogadhatatlanul igazságtalan volt. Tényként kell kezelni, hogy Magyarország nem tehető felelőssé az I. világháború kirobbantásáért. Az I. világháború kitörésekor Magyarország nem önálló államként, hanem az Osztrák-Magyar Monarchia tagjaként kényszerült hadba lépni, hiszen 1867 óta a bécsi hadügyminisztérium döntött Magyarország katonapolitikai ügyeiről, ahogyan a birodalom kül- és pénzügyeit is Bécsből irányították. 1914. július 7-én gróf Tisza István magyar miniszterelnök a Koronatanácsban egyedül szavazott a háború ellen, sőt másnap levélben is kérte Ferenc József császárt, hogy a Monarchia ne indítson háborút. Még a vétőja következtében megghiúsult háború-indítás újratárgyalásakor, 1914. július 14-én is csak azzal a feltétellel engedett a rá nehezedő nyomásnak, ha jegyzék születik a nagyhatalmak és az érintett országok felé arról, hogy Magyarországnak egy győztes háború esetén sem lesznek területi igényei a megtámadni tervezett Szerb Királysággal szemben.

E tényállással szemben a szövetséges hatalmak sajtója telekürtölte a világot azzal a gyalázatos hazugsággal, hogy gróf Tisza István szervezte volna meg az I. világháború kirobbantásának ürügyéül használt sarajevói gyilkosságot, amelynek áldozatául esett Ferenc Ferdinánd trónörökös.

Ezzel szemben a politikum akkor is tudta, és később cáfolhatatlanul igazolást nyert, hogy a szerb titkosszolgálat által kitervelt és levezényelt akcióról volt szó.

Amikor a Magyarország ellen koncepciózusán felépített háborúindítási vádat cáfolni lehetett volna, 1918. október 31-én otthonában, szerettei szeme láttára, gyalázatos módon meggyilkolják a háborút vétőjogával is megakadályozni próbáló magyar miniszterelnököt, gróf Tisza Istvánt.

3. Magyarország feldarabolását - bizonyítható módon - jóval az I. világháború kitörését megelőzően eltervezték. E szándék és annak megvalósítása nem a háború kimenetelének függvénye volt, ezért nem kellett volna a háborút lezáró béke tárgyát képeznie.

4. A versailles-i békében a Magyarországra vonatkozó határozatokat durva hazugságokkal félrevezetett döntéshozók hozták. Lloyd George brit miniszterelnök később elismerte, téves adatok alapján döntöttek: „Voltuk egyes szövetségeseink, akiknek minden bizonyítéka hazug és meghamisított volt. Hamis alapokon döntöttünk.” (Lloyd George, Queen's Hall-i beszédek, Attachment 62)

5. A trianoni béke igazságtalanságát legkeményebben bizonyító tétel az, hogy Magyarország területéből még annak az Ausztriának is juttat 4026 négyzetkilométert, amelyet sokkal inkább terhelt a felelősség a háború indításáért, mint Magyarországot. Tehát az az Ausztria is kapott területeket Magyarországtól, amellyel Magyarország a háború ideje alatt mindvégig egyazon államot alkotott!

6. A Kárpátaljával történtek megközelítik az ausztriai eset méltánytalanságát. Trianonban még Csehszlovákiának ítélték, hogy az ott többségben élő ruszinokkal gyarapítsák az új állam szláv népességének arányát. Ám Benes elnök minden jogalap nélkül egyszerûen átengedte a területet a Szovjetunióknak. Ekképp lett Kárpátalja a Szovjetunió szétesését követően annak az államnak, Ukrajnának a része, amelyhez történelme során soha nem tartozott. A területén ezer év óta élő ruszinoknak és magyaroknak még a népszavazás, azaz az önrendelkezés jogát sem biztosították.

7. A trianoni béke kihirdetését követő években a történelem ékes bizonyítékot szolgáltatott arra, mennyire hamis volt a háborús készülődést szító antant országokbeli propaganda, mely szerint Magyarország a népek és a nemzetiségek börtöne lett volna. Az Ausztriához csatolt

területek falvainak lakosai nem nyugodtak bele az elcsatolás tényébe, és az önrendelkezési joguk megtagadását követően fegyveres küzdelmet folytattak annak érdekében, hogy visszacsatolják őket Magyarországhoz. Tíz falunak sikerült ezt 1923-ban elérnie. Magyarország befogadó, az idegeneket állam- alapító királyunk óta tisztelő magatartásának ékes bizonyítéka abban állt, hogy e falvak népessége döntő mértékben nem magyar, hanem német és horvát nemzetiségű volt! Tehát a német többségű falvak el akartak szakadni a német ajkú Ausztriától, és visszatértek hazájukhoz, a Szent Korona országához, Magyarországhoz.

A tisztelet jeleként álljon itt a tíz visszatérő falu neve: Alsócsatár, Felsőcsatár, Horvátlövő, Kiszarda, Nagyszarda, Magyarkeresztes, Németkeresztes, Ólmod, Pornóapáti, Szentpéterfa.

Az utódállamok szinte semmiben nem váltották be szerződéses kötelezettségeiket, amelyek szerint azt vállalták, hogy az uralmuk alá kerülő magyaroknak biztosítják emberi és nemzeti jogaikat.

A trianoni béke igazságtalanságát 1991-ben elismerte François Mitterrand, Franciaország államelnöke is. Máig tisztázatlan, hogy a magyar nemzet mivel érdemelte ki a példátlan büntetést.

Összességében megállapítható, hogy az utódállamok területén a magyar nemzetrészt egészében és arányaiban több mint 50%-kal csökkent, így fennmaradási esélyei rohamosan romlanak, ezért Trianon fölülvizsgálata nem további halasztást.

Forrás: Magyarok Világszövetsége

Több mint személyes ügy

LONDON, 1948. AUGUSZTUS 5. Az olimpiai dobogó legfelső fokán állva a győztes átvette az aranyérmét. Ezután körülvették az újságírók, a kiváló sportember pedig a zakója belső zsebébe nyúlt, és kihúzta az előző nap előre megírt győzelmi nyilatkozatát. Takács Károly kétszeres olimpiai bajnok sportlövőre emlékezünk..

Azon a hetven esztendővel ezelőtti olimpián a magyarok tíz aranyérmet nyertek - közöttük volt a legendás Gerevich Aladár és Berczelly Tibor vívó, Papp László ökölvívó ám a ragyogó sikerek sorában az élre egy akkor 38 éves katonatiszt teljesítménye kívánczik. Gyerekként a birkózással és a síeléssel kacérkodott, de már kamaszkorától a lövészet izgatta a legjobban. Mivel szegény családba született, a hivatásos katonai pálya segíthette álmai megvalósításában. Hivatásos őrmester lett, fegyvermesterként szolgált, a Honvédban versenyzett. Az 1936-os berlini olimpián azért nem indulhatott, mert az akkori magyar szabályzat szerint csak tisztek nevezhettek - helyette svéd és német altiszt nyert aranyérmet. Aztán kiváló eredményei érdeméül bekerült a világbajnokságot nyert magyar csapatba. Tiszti vizsgára készült, hogy az 1940-es olimpián megmutathassa tudását.

Ám 1938-ban egy hadgyakorlaton súlyos balesetet szenvedett: a felrobbant kézigránát miatt elvesztette a jobb kézfejét. Katonai pályafutását különleges kormányzói engedéllyel folytathatta: „Takács Károly ht. őrmesternek a tényleges szolgálatban kivételes kegyelemből való meghagyását engedélyezem. Horthy.” Elhatározta, hogy mielőbb megtanul bal kézzel löni! Még abban az esztendőben

csapat-világbajnoki aranyat nyert. A világégés elsodorta a '40-es és a '44-es olimpiát. Takács tisztként szolgált, a háború végén Németországban amerikai hadifogságba került. Hazatérte után azonnal edzésbe állt, szél- és esőmentes időben mindig a lőtéren látták, a célra tartást, a pisztolyvezetést, a mutatóujj mozgását, az ütemérzékét a szobában is gyakorolta.

Végre 12 évi várakozás után olimpiára utazhatott. A londoni játékokon hamar kiderült, hogy a gyorstüzelő pisztolyosok versenyének három esélyese van: az 1936-ban, Berlinben aranyérmes (és világcsúcstartó) svéd Ullman, a fiatal csodalövő argentin Valiente és Takács Károly. Az első napon hármas holtverseny alakult ki közöttük, Takács tőle szokatlanul idegesen versenyzett. Aztán a másnapi döntőben - szabadnapos csapattársai elképesztő szurkolásától kísérvé - már otthonosabban érezte magát, vezetett. Az utolsó előtti sorozatban 50 körrel telitalálatot lőtt, de még a célzás előtt véletlenül elsült a pisztolya. Az argentinok óvtak, a magyar

küldöttség az óvást óvta meg. Mindenki zaklatottan lapozgatta a szabálykönyvet, a mieink mutatták, hogy ilyenkor meg kell ismételtetni a lövést. Fél óráig folyt a hangos vita, csak a mi olimpikonunk maradt nyugodt: ez idő alatt a célra tartást gyakorolta. Mindenki biztos volt benne, hogy ekkora feszültség, az óriási hangzavar után lehetetlen jól lőni, néhányan már gratuláltak az argentin versenyzőnek. Később a Népsport tudósítója megkérdezte, mennyire zökkenetette ki a várakozás. „Nem állítom, hogy teljesen nyugodt voltam - válaszolta. - Tudtam, hogy az olimpiai bajnokságról van szó. Vártam, hogy mit döntenek. Nem beszéltem senkivel, nem vitáztam. Az egyik svéd zsűritag később elárulta, hogy nagy hatást tett rájuk ez a magatartásom. Más talán hadonászott volna, pisztollyal verte volna az asztalt, kiabált volna. Én kiürítettem a tárat, kivettem a töltényeket. Amikor megmondták, hogy még egyszer lőhetek, teljesen nyugodt voltam, 49 és 47 kört értem el. Akkor odajött hozzám az argentin ellenfelem, és gratulált: »Aki ilyen körülmények után így tud lőni, az megérdemli az olimpiai bajnokságot« - mondta.”

Amikor a győzelmi dobogón Siqfrid Edströmtől, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság svéd elnökétől átvette az aranyérmet, egy angol újságíró valami különöset vett észre. „Bal kézzel fogott kezét. Ez talán valami magyar szokás - mondta. - Nem, uram - szólt közbe sportnapilapunk tudósítója -, a mi világbajnokunknak nincs jobb keze. Bal kézzel lő, és azt használja kézfogásra is. - Akkor szerencse, hogy nem azt a kezét vesztette el, amelyet a lövéshez használ - válaszolt az angol. - Nem, uram - jött a felelet. - Takács jobbkezes volt,

amikor egy robbanás következtében elvesztette a jobb kezét. - Milyen csodálatos - ámuldozott az angol kolléga. - El tudom képzelni, hogy milyen sokat gyakorolt, amíg meg tudott tanulni bal kézzel lőni. A sérülése után alig egy évvel Takács már bal kézzel lőtt a világbajnokságon.”

E párbeszéd szinte még véget sem ért, máris következett a híressé vált győzelmi nyilatkozat: „Biztos voltam benne, hogy megnyerem. Tőlem győzelmet vártak. Aki odahaza 591-et lő edzésen, annak itt kint győznie kell. A verseny előtt volt időm bőven, ezt a nyilatkozat megírására használtam fel. Tudtam, hogy utána erre már nem lesz időm, és én nem szeretek kapkodva beszélni.” Úgy tartotta, hogy elsősorban a szorgalmának és az akaratának köszönhette a sikereit.

Tőlem győzelmet vártak. Aki odahaza 591-et lő edzésen, annak itt kint győznie kell. A verseny előtt volt időm bőven, ezt a nyilatkozat megírására használtam fel. Tudtam, hogy utána erre már nem lesz időm, és én nem szeretek kapkodva beszélni.” Úgy tartotta, hogy elsősorban a szorgalmának és az akaratának köszönhette a sikereit.

Az évszázad magyar sportlövője (2000-ben ítélték neki ezt az elismerést) az ünneplések és az előléptetések után természetesen legendás kitartásával készült az 1952-es ötkarikás játékokra is. A lőtéren reggel elsőnek állt a lőállásba, este utolsóként ment haza. Helsinkiben, a magyar sportolók mindmáig legeredményesebb olimpiáján újból megnyerte az aranyérmet, így megint felolvashatta előre megírt győzelmi nyilatkozatát. Ebben már szerepelt honfitársa és tanítványa, Kun Szilárd második helye is. Ahogyan azt az utolérhetetlen bajnok előre látta és tudta...

Budai Horváth József

Forrás: Szabadszféra, 2018. augusztus 3.

Elhunyt Hertelendy József

nyugalmazott m. kir tüzér hadnagy. 96 éves korában, március 24-én, vasárnap este 9 órakor visszaadta lelkét Teremtőjének.

Vele bezárult az a kör, aminek szellemiségét korosztálya és katonai múltja képviselte. Hősiesen viselte betegségét és egy mosollyal az ajkán hunyta le végleg szeméit. A soproni Rákóczi Ferenc honvédfőreál elvégzése után a Magyar Királyi Ludovika Akadémián, 1943-ban avatták tüzér hadnaggyá. Lengyelországban, majd Magyarországon megsebesült. A katonai érdemrend Signum Laudis tulajdonosa. A háború után orosz fogságban volt, majd Magyarországon megismerte a börtönéletet is. 1950-ig a család megzsugorodott birtokán gazdálkodott, 1950 januárjában elhagyta szeretett hazáját és még az év nyarán Kanadába vándorolt.

A Sears mamut cégnél - mint gazdasági igazgató egész Kanadában évekig tartott előadásokat. Az évek folyamán a cégnél 17 magyarnak biztosított munkát. Mint a Magyar Harcosok Bajtársi Közösségének főcsoportvezetője, és úgy is, mint a Kanadai Kultúrközpont igazgatósági tagja, az évek folyamán folytatta hazafias tevékenységeit, főleg az 56-os szabadságharcosok támogatásával.

Búcsúznak Józseftől: felesége, Jordán Emőke, húga, özvegy Szécsényi Zsigmondné, öccse, Hertelendy Andor és családja, unokahúgai, Eszter Birck -Wilson, Ugray Ildikó és Sass Emőke.

A gyászmise a St. Erzsébet magyar templomban lesz, április 10-én, szerdán délelőtt 10 óra 30-kor. A gyászmisét követően fogadás a templom hallban. Virágmegváltást a St. Erzsébet templom javára kérjük.

Forrás: Hadak Útján, 2019. 564. szám

Méltatás

Hertelendy József magyar királyi tüzér főhadnagy (sz. 1923.) életének 96. évében 2019. március 24-én Torontóban elhunyt. Egy hosszú, küzdelmes, de boldog életút után megtért Teremtőjéhez. Keresztény hitünk tanítása szerint most újra találkozhat szüleivel, rokonaival, barátokkal, s a volt katonabajtársakkal a Hadak Útján. A torontói Szent Erzsébet magyar templomban április 10-én volt gyászmiséje és megemlékezés.

A nagy múltú Hertelendy család számos katonát, közéleti tisztségviselőt adott a Hazának. A Dunántúlon egy falu és egy szálloda neve is őrzi emléküket. Sógora Gróf Széchenyi Zsigmond, a híres Afrika-vadász volt.

Hertelendy József „egy kiváló ember volt”. Ő így jellemezte érdekes barátait, most Őt illeti a jelző. Boldog ember, barátságos, kedves, vidám természetű, bohém személyiség volt. Mindenki szerette és becsülte, azt hiszem, haragosa nem is volt. Ő az igazi bajtárs, példamutató jó katona. Segítette a magyarországi katonai hagyományokat őrző szervezeteket is. Nem csak a szülői házban kapott kiváló nevelést, hanem a Ludovika Akadémián is. A pontosságot, a

kötelességtudást, készségeket és mindazokat az erényeket, amik későbbi életében is segítettek. Szerette a sportot, különösen a lovaglást és a teniszt. Mint a magyar ügyek segítője, 1957-ben Ottawába utazott, megkereste az illetékes minisztert, és elmondta, hogy a Soproni Erdészeti Egyetem tanárai és hallgatói Kanadába menekültek, ők nagy segítségére lesznek a kanadai erdészeti kultúra és fafeldolgozás felvirágoztatásának, s kérte, hogy támogassák őket. A torontói Rákóczi Alapítvány gáláns támogatóját is tisztelhetjük benne. A bűvészkedés nagyon sajátos hobbi volt, amivel sok vidám percet szerzett a magyarságnak. Sokan csak úgy ismerték, mint a „Bűvész úr”. Eltávozásával újra távolabb került az a kor, aminek szellemiségét az ő korosztálya és katonai múltja képviselte. A szó igazi értelmében gavallér és úriember volt.

József 1950-ben érkezett Kanadába, a kommunizmus elől menekülve. Többféle munkát vállalt, később a Sears gazdasági igazgatója volt. Barátságos modorával hamar megkedveltette magát, és elismertté, szinte nélkülözhetetlenné vált a vállalatnál.

Jordán Emőke méltó társa volt. Részt vettek minden hazafias megmozduláson és ahol kellett, adományokkal is támogatták azokat. Emőke József hosszan tartó betegségében mindenre kiterjedő módon gondoskodott róla.

Kedves Jóska! Családod, rokonaid, barátaid, bajtársaid nevében búcsúzunk Tőled. Nem feledjük közös emlékeinket, a barátságot, a hazaszereteteit, az MHBK-eseményeket, ami még jobban összekovácsolt bennünket az emigrációban.

Azt reméljük, hogy a „Fények útján” újra találkozhatunk Veled. Nyugodjál békében!

Borbás Erzsébet (Budapest)

Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület

főbb hírei, eseményei

2019. április, május, június, július

Április 24.

A Bajtársi Egyesületek Országos Szövetsége (BEOSZ) a Nemzetvédelmi Egyetem (Hungária krt. 9-11.) dísztermében küldöttgyűlést tartott. Fő napirendként az elnökség nevében Hazuga Károly ny. altábornagy elnök bajtárs beszámolt a BEOSZ 2018. évi munkájáról és kiemelte az évi feladatokat. Tájékoztatót tartott a HM által biztosított pályázati lehetőségekről. Elhangzott a pénzügyi, a Felügyelő Bizottság és a Tanácsadó Testület beszámolója is. A beszámolókat és az előterjesztéseket a küldöttek megvitatták és egyhangúlag elfogadták.

A rendezvényen felszólalt dr. Benkő Tibor honvédelmi miniszter úr. Méltatta a BEOSZ kiemelkedő érdemeit a honvédelem szolgálatában. Tájékoztatta a küldötteket a Magyar Kormány Zrínyi 2026 (haderőfejlesztés) programjáról. Ennek végrehajtásával korszerű és ütőképessé fejlődik a Magyar Honvédség. Egyesületünket küldöttként vitéz Ságvári Pál elnök képviselte.

Április 27.

Ez évi elfogadott rendezvénytervünk szerint a MCSBE 39. számú tiszteletbeli (tb.) csendőrőrsé Tóth László tb. csendőr törzsőrmester, őrsparancsnok szervezésében centenáriumi emléknapot tartott Püspökladányban. A kegyeleti rendezvény de. 9.00-kor szentmisével kezdődött a római katolikus

templomban. A szentmisét Kiss Zsolt atya celebrálta. A szentmise ideje alatt a templom bejáratánál csendőr egyenruhában, feltűzött szuronyos karabéllyal két tb. csendőr bajtársunk álltak díszőrséget. (Szolnoki István és Balog Tamás tb. csendőr törzsőrmesterek).

A Szentmise után a templomkertben Tóth László bajtárs beszédében méltó módon emlékezett az 1919-évi vörösteror püspökladányi csendőr áldozatairól. (Pongrácz Aladár százados, Ferenci András, Jakabos Pál, Tóth Ferenc őrmesterek), Tóth bajtárs beszéde után a MCSBE elnöksége, a 36. sz. tb. csendőrőrs, az önkormányzat és civil szervezetek képviselői elhelyezték koszorúikat (a 36. számú őrs által felújított) 1919-es vörösteror áldozatainak emlékhelyén. Délután zártkörű rendezvényen köszöntötte a résztvevőket a MCSBE elnöke, méltatta a csendőrség közbiztonsági szolgálatának érdemeit. Elismeréssel szólt a püspökladányi őrs példás hagyományőrző szolgálatáról. A bajtársi beszélgetés során többen felszólaltak (dr. Gulyás István, Tóth László, dr. Francsics Ottó, Balog Tamás és Mohácsi László református lelkész). Az emléknep a csendőrinduló és a Szózat közös eléneklésével fejeződött be Püspökladányban.

Május 31.

A vonatkozó törvényi előírások és a MCSBE munkaprogramja szerint küldött közgyűlést tartottunk Budapesten a Kerepesi út 29/B-ben lévő honvédségi objektumban. Napirenden a 2018. évi munkánk értékelése és ez évi feladataink szervezeti, személyi és pénzügyi vonatkozásai szerepeltek. A küldöttgyűlés 4 küldött igazolt távolléte mellett határozatképes volt. Szemeti Ferenc ny. tábori lelkész ezredes imája után elénekeltük a

csendőrindulót. Meghívott vendégként Esküdt Lajos ny. ezredes bajtárs a BEOSZ alelnöke köszöntötte a küldöttgyűlést. A BEOSZ főbb rendezvényeiről és a 2019. évi pályázati feltételekről tartott tájékoztatót. Elfogadott napirend szerint beszámoló jelentéseket tettek: v. Ságvári Pál elnök, lg. Bánsági Miklós pénzügyi titkár és v. Matolcsi András Ellenőrző Bizottsági elnök. A küldöttek hozzászólásaikban megerősítették a beszámoló jelentésében foglaltak és az elnökség teljes támogatását. A jelentéseket megvitatásuk után ellenszavazat és tartózkodás nélkül egyhangúlag elfogadták..Kihangsúlyozták, hogy Egyesületünkben a m. kir. Csendőrség hagyományainak ápolása, a csendőrség további népszerűsítése egyesületünk szívügye. Ezért a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület szervezetileg és gazdálkodásában 2018-ban is folyamatosan eredményes munkát végzett. Rendezvényeinket példásnak tartják küldötteink. Kiemelték a Magyar Csendőr (egyesületi kiadvány) színvonalas szerkesztését és csendőrségtörténeti értékeit. Viszont többen kifogásolták a kommunikációs munka hiányosságait (honlap) és a tagdíjfizetési fegyelem javítására tettek javaslatokat. Kérelmükre Lakatos Lászlóné (36.sz. örs) és v. Molnár Zsolt (11.sz.örs) igazolt csendőr leszármazottak, egyhangú szavazással felvételt nyertek egyesületünkbe: Az elnöki zárszó után elénekeltük a Székely Himnuszot.

Június 8.

Székelyföldön a székelyek szent hegyén a madarasi Hargitán elnökségünk határozatára és pénzügyi támogatásával díszes kivitelezésű bronz csendőr emléktáblát helyeztek el egy erre alkalmas sziklafalon tb. csendőr bajtársaink. A m. kir. Csendőrség emlékére egyesületünk képviselőjében vitéz Németh Zsolt és Tóth László bajtársak álltak díszőrséget. Az emléktáblát Koncsag László szentegyházi és Ferenci Richárd gávavencsellői római katolikus atyák szentelték föl.

Június 16.

vitéz nagybányai Horthy Miklós Magyarország egykori államfője születésének 141.-ik évfordulója tiszteletére Istentiszteleten emlékeztek a Hazatérés Templomában Budapesten. Hegedűs Lóránd lelkesz úr emlékező beszédében méltatta a Kormányzó Úr hazaszeretetének példáit, magyarságunk számára elévülhetetlen érdemeit. A templom előterében korábban felavatott Horthy mellszobornál a MCSBE képviselőjében az istentisztelet alatt csendőr egyenruhában díszőrséget állt Nagy Sándor Zoltán tb. cső. főtörzsőrmester bajtárs.

A fenti és itt nem jegyzett tb. csendőrőrsök által szervezett számos hagyományápoló rendezvényeinken aktívan résztvevő bajtársainknak hűséges szolgálataikért az elnökség ez úton is köszönetét fejezi ki!

Felhívás!

Hagyományaink szerint Elnökségünk 2019. augusztus 20-
ra a Szent István Nap alkalmából díszalegységet szervez a
budapesti Szent István téren 17.00-kor kezdődő Szentmisén
és azt követő Szent Jobb Körmeneten történő részvételre.
Azon bajtársak jelentkezését kérjük és várjuk akik
egyesületünk tagjaként kifogástalan csendőr egyenruhával,
illetve Bocskay öltözettel rendelkeznek. Elnökségi határozata
szerint csendőr egyenruhában kizárólag férfi bajtársak
vehetnek részt.!

Indoklás: A m. kir. Csendőrségnél nők bizonyíthatóan soha
nem voltak egyenruhás állományban. Bocskai öltözetben
hölgy bajtársainkat is tisztelettel várjuk.

**A jelentkezők részére augusztus 15-ig részletes
tájékoztatót küldünk!**

Elhunytak:

Hertelendi József m. kir. tüzés hadnagy, (főhadnagy), tb.
csendőr 96 éves korában Kanadában elhunyt.

Dr. Gadányi Elemérné MCSBE tagja, (Dr. Gadányi Elemér
m. kir. csendőrfőhadnagy neje), 2019. június 12-én a
keszthelyi kórházban rövid szenvedés után elhunyt..Élt 92
évet június 23-án Nagykanizsán római katolikus egyházi
szertartás szerint helyezik örök nyugalomba.!

Kákonyi Mátyásné (vitéz Kákonyi Mátyás tb.
csendőrfőhadnagy, volt őrsparancsnok neje) hosszan tartó
betegség után 92 éves korában Kalocsán elhunyt.
Temetéséről lapzártáig nem kaptunk értesítést.

Az elhunytak családjai felé együttérzésünket fejezzük ki.
Szeretteik nyugodjanak békében!

Lapzárta: 2019. július 20.

Híven, Becsülettel vitézül!

CSUDÁKNAK ÉVE 1848-1849

Kézzelfogható hadtörténelem

Az 1848-49. évi forradalom és szabadságharc 170. évfordulójának tiszteletére megjelent könyvet közel 60 korabeli dokumentum-hasonmás nyomata teszi igazán különlegessé.

Hadijelentések, Görgei, Bem és Kossuth levelei, kitüntetési okirat, térképek, szabályzatok, felhívások, rendeletek, kiáltványok, valamint papírpénzek találhatók e különleges könyv zsebelben.

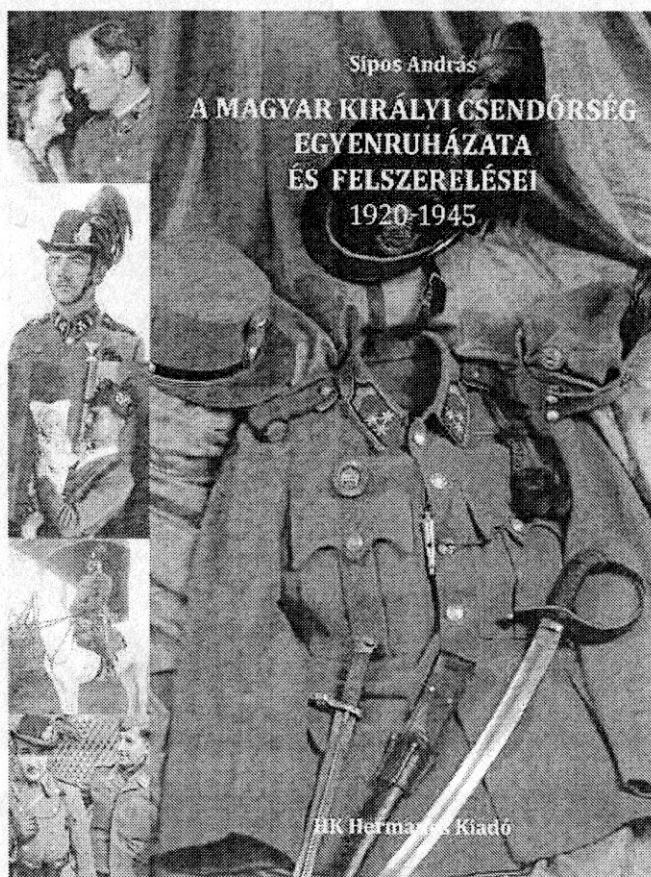
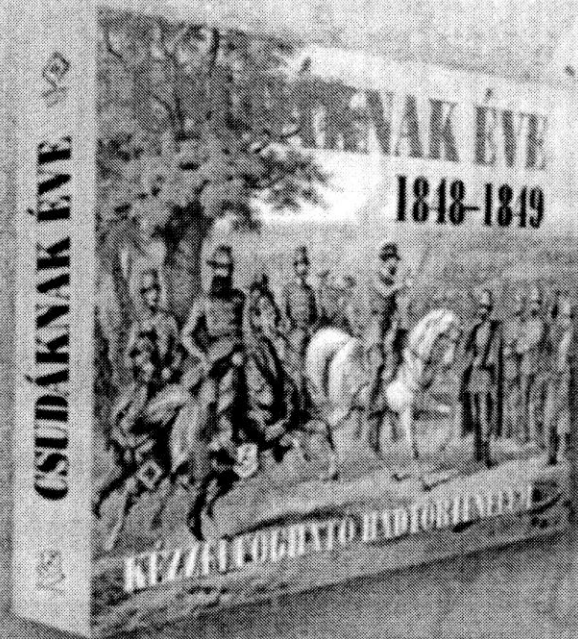
Mellékletek: korabeli kokárda replika az 1849-ben létrehozott Magyar Katonai Érdemrend III. osztályú koszorújával, interjúkat és kiképzési jeleneteket tartalmazó DVD, illetve CD korabeli indulókkal és katonadalokkal.

A Kézzelfogható hadtörténelem sorozat eddig megjelent részei:

- A nagy háború 1914-1918,
- Hadikrónika 1939-1945 (elfogyott),
- Remény és pokol 1956

Zrínyi Kiadó - HM Zrínyi Nonprofit Kft.
Cím: 1087 Budapest, Kerepesi út 29/B
Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 9.00-15.00
Tel: 06 1 459 5373
E-mail: gyovedina@hmzrinyi.hu, cinti@hmzrinyi.hu

www.hmzrinyi.hu

Fotók a m. kir. csendőrség életéből

Lovascsendőrök

Forrás: Csendőrségi Lapok, 1942.

Fotók a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesületről

Csapatzászlónk 2010. augusztus 20. Budapest

Csendőrnapi csoportkép

Fotók a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesületről

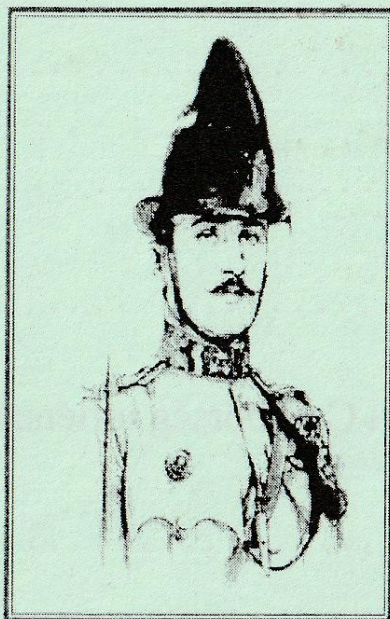
Csendőrnapi ünnepség Budapest

MCSBE csendőrei 2016. Ópusztaszer

Tartalom

Csapatzászlónkról	3
Hőseink	9
Elhallgatott történelem	11
A zsámboki Magyar Királyi Csendőrség története . . .	31
Csendőri tevékenység	45
Emléktábla avatás a Hargitán	55
Miért tarthatatlan a trianoni béke?	59
Több mint személyes ügy	63
Elhunyt Hertelendy József	67
Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület főbb hírei	70
Felhívás	74
Könyvaiánló	75
Fotók a M. kir. Csendőrségről.	76
Fotók a MCSBE életéről.	77

Magyar Királyi Csendőrség

1881 - 1945

Híven,

becsülettel,

vitézül !

Csendőr tízparancsolat

- 1. Megemlékezzél arról, amivel Istennek tartozol !*
- 2. Én vagyok a te hazád: Nagy-Magyarország !*
- 3. Hűséged, becsületed, vitézsed nem eladó !*
- 4. Légy erkölcsös, józan életű, engedelmes !*
- 5. Tiszteld előljáróidat, mint atyádat, szeresd bajtársaidat, mint tenmagadat !*
- 6. Tanulj és tudj: a tudás második fegyvered !*
- 7. Védj a másét ! A magadét ne pazarold !*
- 8. Mögötted a törvény. Előtted is az legyen !*
- 9. Igaztalanul ne vádolj, fegyvered ártatlant ne bántson !*
- 10. A család szentéfy. Ha magadnak nincs: őrsődben, s a körül megtalálod !*